

foran) forkastedes, idet 12 (SF og EL) stemte for, 94 (S, V, KF, DF, CD, RV, FP og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 206: Forslag til lov om Hovedstadens Udviklingsråd.

Af indenrigsministeren (Thorkild Simonsen).
(Fremsat 24/3 99).

Sammen med denne sag foretages:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 227: Forslag til lov om ændring af forskellige love som følge af oprettelsen af Hovedstadens Udviklingsråd.

Af indenrigsministeren (Thorkild Simonsen).
(Fremsat 14/4 99).

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om en hovedstadsreform.

Af Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 25/3 99).

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 124:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et hovedstadsamt.

Af Anni Svanholt (SF) m.fl.
(Fremsat 15/4 99).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Birte Weiss):

Vi venter lige et øjeblik på indenrigsministeren.

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Tak, fordi man udviste tålmodighed.

Jeg har læst de to beslutningsforslag fra SF og Enhedslisten med interesse og stor velvilje. Beslutningsforslagene har jo rod i en erkendelse hos de to partier af, at der faktisk er behov for en ændring af beslutningsstrukturen i hovedstadsområdet. Den opfattelse deler regeringen.

Hovedstadsspørgsmålet er ikke nogen ny problematik, og spørgsmålet har været vendt og drejet de sidste år, uden at der har kunnet opnås en bred politisk enighed eller et flertal. Derfor har regeringen nu fremsat sit forslag til en løsning i hovedstadsområdet, der skal skabe et fælles forum for nødvendige beslutninger, som området har manglet de sidste mange år. Det har altså været nødvendigt for regeringen at skære igennem mange års politiske diskussioner og fremlægge sit bud på en anden konstruktion i form af Hovedstadens Udviklingsråd.

I stedet for at blive ved med at håbe på en løsning, som alle ved ikke er politisk mulig, bør SF og Enhedslisten se konstruktivt på regeringens forslag. Det er i al fald, hvad vi gerne opfordrer til.

Det er værd at bemærke, at regeringens forslag sikrer, at der kan skabes fælles løsninger på de områder, som er af allerstørste betydning for hovedstadsområdets fremtid. Jeg tænker her på områder som trafikplanlægning, erhvervsudvikling, regionplanlægning og Øresundssamarbejde. Det har været det væsentligste hensyn bag det forslag, som regeringen har fremsat, og derfor vil jeg opfordre til, at vi nu koncentrerer kræfterne om en grundig drøftelse af regeringens forslag, og jeg håber på en bred tilslutning til dette.

Klaus Hækkerup (S):

De to forslag, regeringen har fremsat, er lagt frem til åben forhandling i Folketinget, dvs. uden at der er indgået forhåndsbindinger til eller forhåndsftaler med nogen af de øvrige af Folketingets partier.

Med lovforslaget har vi søgt at mestre det muliges kunst: et skridt fremad ad gangen. Det synes også nødvendigt, thi forud for lovforslaget er gået flere års drøftelser og undersøgelser. Allerede i december 1995 afgav Hovedstadskommissionen sin betænkning, hvori der blev peget på behovet for en ændret administrativ struktur i hovedstadsområdet, navnlig med henblik på en bedre løsning af de regionale opgaver.

Da der imidlertid i debatten hurtigt viste sig et ønske om at få gennemført en nærmere analyse af fordelingen af de offentlige opgaver, nedsatte regeringen Opgavekommissionen, der så i december sidste år afgav sin betænkning. Sygehuskommissionen havde i mellemtiden, i oktober 1996, afgivet sin delbetænkning om

sygehuskapaciteten i hovedstadsområdet. Og sidste års drøftelser om en sammenslutning af Hovedstadens Sygehusfællesskab og Københavns Amts Sygehusvæsen viste, at denne løsning ikke var farbar. Modstanden mod forandring var for stor, og flere af de politiske partier i Folketinget ønskede en egentlig hovedstadsreform gennemført i stedet. Der har dog heller ikke vist sig noget klart flertal for, hvilken hovedstadsreform der skulle gennemføres i stedet.

Når man sådan følger debatten, kan jeg egentlig ikke frigøre mig fra erindringen om, at allerede i 1500-tallet klargjorde italieneren Machiavelli i sin politiske bestseller »Fyrsten«, at der som udgangspunkt altid er flere modstandere mod forslag, der rummer fornyelser, end der vil være tilhængere, dels fordi der hersker en grundlæggende modvilje mod forandring hos langt de fleste, dels fordi taberne ved nye konstruktioner øjeblikkelig vil vide, at grenen er ved at blive savet over under dem, mens de nye og nogle gange færre vindere ikke vil have gjort sig den nye situations muligheder klart.

Regeringen har med sine lovforslag om Hovedstadens Udviklingsråd søgt at overvinde denne i systemet iboende modstand mod forandring. Der lægges nemlig op til en helt ny konstruktion af opgavevaretagelsen i hovedstadsområdet. Kernen i oplægget er oprettelsen af et udviklingsråd, der dækker et geografisk område bestående af Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Københavns Amt, Frederiksborg Amt og Roskilde Amt, altså det, vi i daglig tale kalder hovedstadsområdet.

Det betyder, at der skabes en samlet formel samarbejdsstruktur, som er koncentreret om løsningen af de tværgående opgaver, der har betydning for den fremtidige udvikling i hele området. Det drejer sig om følgende områder: Trafikplanlægning, erhvervsudvikling og turisme, regionplanlægning, kollektiv trafik og kulturelt samarbejde, alt sammen udfordringer, der trænger til en samlet løsning.

I det nuværende regeringsgrundlag har målsætningen på sygehusområdet været at foretage en sammenlægning af sygehusvæsenet i HS med sygehusvæsenet i Københavns Amt. Dette kunne der som nævnt ikke skabes flertal for under drøftelserne herom sidste forår.

Målsætningen er ikke ændret, men den store modstand mod sammenlægningen betyder, at en hurtig sammenlægning ville afstedkomme megen tumult og ravage. Dermed ville selve

målsætningen med en hurtig sammenlægning gå fløjten.

Tempoet for fremgangsmåden er derfor et andet. Regeringen vil foreslå, at de to sygehusmyndigheder skal udarbejde en plan for et bedre samarbejde og klarere fordele den højt specialiserede behandling. Den skal f.eks. omfatte indsatsen på kræft- og hjerteområdet og samarbejdet om psykiatri, lægeambulancer og undervisning.

Regeringen har med disse initiativer taget de første spadestik til løsning af hovedstadens sygehusinddeling og til styrkelse af hele hovedstadsregionen. Vi har samtidig sikret en mere håndterbar struktur, idet Hovedstadens Udviklingsråd er et mindre organ med kun 11 medlemmer.

I Socialdemokratiet har vi aldrig lagt skjul på, at visionerne rakte længere. I takt med, at brosilhuetterne på den svenske side af Øresund bliver mere og mere tydelige at skue fra den danske kyst, udfordres alle de indsatsområder, Hovedstadens Udviklingsråd skal tage sig af. Og det er ikke bare i et dansk perspektiv, for med den faste forbindelse over Øresund nærmer vi os en region, der har rod i to nationer: Øresundsregionen med rod både i Sverige og i Danmark. Det er en historisk situation, som vi må leve op til.

Reformen, som er forelagt i dag, er et udtryk for, at vi tager dette ansvar alvorligt. I forhold til svenskerne, der allerede har tilpasset deres kommunale struktur til de nye tider, må vi jo nok erkende, at vi har haft svært ved at finde en løsning på den forældede kommunale struktur i det storkøbenhavnske område. Det er derfor helt naturligt, at Hovedstadens Udviklingsråd også skal varetage opgaver i forbindelse med Øresundssamarbejdet.

Forslagene skal derfor læses i to sammenhænge. For det første behovet for at løse de problemer, vi aktuelt står overfor. Dernæst skal vi være i stand til at møde de udfordringer, vi stilles overfor i de kommende år. Skridt for skridt bevæger vi os frem mod et stærkt hovedstadssamarbejde og en slagkraftig Øresundsregion, der kan virke som dynamo i hele Nord-europa.

Nu er det op til dette Folketing, om vi skal tage første skridt på denne fremtidens vej, og det er det, debatten skal handle om i dag, men jeg skal også knytte en kommentar til de to slutningsforslag, der behandles sammen med regeringens to lovforslag.

Det drejer sig for det første om Enhedslistens beslutningsforslag nr. B 104 om en hovedstadsreform. Forslaget lægger op til en mere vidtgående reform end regeringens. Jeg tror af de grunde, jeg allerede har anført, at det er fornuftigt at bevæge sig fremad i et tempo, som befolkning, medarbejdere og politikere kan følge med til. Derfor er regeringens lovforslag tilstrækkeligt og fyldestgørende på nuværende tidspunkt, og Socialdemokratiet kan derfor ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Så drejer det sig for det andet om SF's beslutningsforslag nr. B 124 om oprettelse af et hovedstadsamt. Dette forslag omfatter kun Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Københavns Amt og er derfor geografisk snævrere end regeringens forslag. Det indeholder også en opdeling af Københavns Kommune i 10-15 bydelskommuner. En sådan beslutning bør i hvert fald afvente evalueringen af den nuværende forsøgsperiode, ellers er der jo slet ingen idé i at køre det som et forsøg. Vi kan heller ikke støtte dette beslutningsforslag.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg håber meget, at regeringens forslag kan nyde fremme.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det, der kaldte mig op, var den socialdemokratiske ordførers bemærkninger om sygehusvæsenet og den påtænkte fusion mellem HS og Københavns Amts Sygehusvæsen, som regeringen jo har opgivet.

Men så sagde ordføreren, og jeg citerer jo så efter min egen hukommelse og de notater, jeg lige nedfældede: Tempoet er nu et andet. Og så ville jeg bare spørge den socialdemokratiske ordfører, om der i det ligger, at det fortsat er regeringens intention, at der skal ske en fusion af de to sygehusvæsen, og hvad er, hvis ellers regeringen har magt, som den har agt, tidshorisonten for at indfri den vision?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil jo meget gerne spørge hr. Klaus Hækkerup om Socialdemokratiets holdning til Opgavekommissionens rapport.

Det fremgår jo meget tydeligt, og der er meget stor enighed om, at den opgavefordeling, man har i dag, stort set er vældig fornuftig, og man fastslår også, at det er hensigtsmæssigt med niveaudelt styring, altså stat, amt og kom-

mune, og at mellemkommunale selskaber som helhed ikke kan anbefales. Det er meget klar tale fra Opgavekommissionens side.

Jeg vil godt spørge hr. Klaus Hækkerup, om det forhold og den anbefaling ikke på nogen måde har gjort indtryk på Socialdemokratiet. Hvad mener ordføreren om den anbefaling, og er det noget, som kan komme til udtryk på noget tidspunkt i forhold til de overvejelser, man har?

Jeg må i hvert fald fastslå her i dag, at det, der lægges frem fra regeringens side, er i hvert fald fuldstændig på tværs af de anbefalinger.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Klaus Hækkerup, advarede mod at gå for hurtigt frem bl.a. af hensyn til lokalpolitikere, som jo også skulle kunne følge med. Men der vil jeg altså godt advare hr. Klaus Hækkerup mod at undervurdere de socialdemokratiske politikere i Københavns Amt. Det synes jeg ikke man skal.

De har jo faktisk været i stand til at følge med, og det er jo derfor, at vi i Enhedslisten opfatter os selv som de rene budbringere, for det forslag, vi kommer med, er jo en direkte afskrift af et forslag vedtaget af Socialdemokratiets medlemmer, Venstres medlemmer, De Konservatives medlemmer, SF's medlemmer og Enhedslistens medlemmer i Københavns Amt. Det er en direkte afskrift, så vi er bare budbringere, så måske var det bedre, hvis hr. Klaus Hækkerup fremover omtalte det som »forslaget fra politikerne i Københavns Amt«.

Og så vil jeg godt lige til sidst spørge hr. Klaus Hækkerup bare for at vide, hvordan banen er kridtet op: Ligger der nogen forhånds-aftaler med andre partier om det her forslag, eller er der helt åbent spil?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt til hr. Lars Løkke Rasmussen, der spørger om tempoet i sygehussammenlægningerne, sige, at det, vi lægger op til, er et samarbejde, og hvis det samarbejde kan løse de problemer, vi kan se med specialefordelingen i hovedstadsområdet, så vil vi finde det tilfredsstillende, og så er der ikke ønske om at gå videre, og det forventer vi faktisk vi kan nå ad frivillighedens vej gennem aftaler.

Fru Anni Svanholt citerer Opgavekommissionen og nævner de tre niveauer og siger, at

man i Opgavekommissionens betænkning advarer mod mellemkommunale selskaber. Jeg vil godt sige, at det er jeg helt enig i. Jeg har jo selv siddet i Opgavekommissionen og har været med til at afgive betænkningen. Men vi har en ganske særlig kommunalstruktur i hovedstadsområdet, og den kommunale struktur er den, regeringen nu finder en løsning på, og det er præcis den, som Opgavekommissionen med vilje har undladt at udtale sig om, så jeg ser ingen modstrid mellem det, der er i Opgavekommissionens betænkning, og det lovforslag, der ligger her.

Så spørger hr. Søren Søndergaard, om der er indgået nogen aftaler. Ikke andet end at der har været lidt sonderinger, men der er ingen aftaler, og jeg regner med, at vi skal forhandle lovforslaget videre. Og så vil jeg sige: Endelig synes jeg, at Enhedslisten har fundet sin rette hylde. Det er jo fremragende at se dem i en situation som budbringere af andres budskaber og desto mere, de vil være budbringere for Socialdemokratiets politik, desto bedre. Hjertelig velkommen i den nye rolle.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Når jeg kigger på lovforslaget, så står der, at det bl.a. er formålet, at samarbejdet skal forstærkes mellem myndighederne til gavn for borgerne.

Nu har jeg også en anden kasket som medlem af Roskilde Byråd, og vi har med stor irritation set, hvordan vores kære miljøminister har blandet sig i, hvordan vores planlægning skulle være på regionalt plan. Nu skal vi altså have et led mere, hvor der ikke er direkte valg, men indirekte valg af nogle repræsentanter, hvor et flertal ikke er fra vores område. Hvordan kan det være til gavn for den enkelte borger?

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører i denne sag, da det jo er bekræftet, at indholdet af sygehuspolitikken i det her er ganske sparsom, og det har været ganske skuffende for CD, om man er villig til mere bredt at drøfte et specialesamarbejde og tage det med i denne her drøftelse, måske også længere ud end det areal, vi taler om i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil godt starte med at sige, at det svar, som hr. Klaus Hækkerup gav til hr. Lars Løkke, får mig til at sige, at regeringen jo tilsyneladende ikke har til sinds at ville løse de påtrængende opgaver, der er i hovedstaden på sygehusområdet. Man får ikke med det såkaldte Hovedstadens Udviklingsråd løst nogen som helst problemer. Det er det udemokratiske HS, der kommer til at køre videre, og så er der nogen, der skal snakke sammen. Hvorimod det, der er brug for, nemlig at et folkevalgt organ kommer til at få ansvar for den store, tunge og væsentlige opgave for befolkningen, nemlig sygehusopgaven, hermed ikke bliver løst. Det har man fuldstændig opgivet.

Så vil jeg godt, da hr. Klaus Hækkerup siger, at hovedstaden er noget ganske særligt, og da jeg må gå ud fra, at Socialdemokraterne er tilhængere af nogle demokratiske principper, som skal gælde, uanset om det handler om hovedstaden eller det handler om det ganske land, til dette forslag spørge: Er det sådan, at man går ind for de demokratiske principper, der er anbefalet i Opgavekommissionen eller ej?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Jens Hald Madsen spørger om, hvordan det her dog kan være til gavn for borgerne i området. Så vil jeg sige, at det synes jeg at det fremragende kan være. Vi har i dag 5 regionplansmyndigheder, som Miljøministeriet skal koordinere. Nu bliver det henlagt til de medlemmer, der kommer fra de pågældende områder, og som kommer til at sidde i Hovedstadens Udviklingsråd, at forestå planlægningen selv, men gøre det samlet og fælles for det område, der i forvejen er et samlet område, som folk bor og arbejder inden for. Det er jo et kæmpe byområde, og det er helt afgørende, at der sker en koordinering inden for det område, og det er det, vi har opnået med det lovforslag her.

Hr. Ebbe Kalnæs spørger, om vi er indstillet på bredt at drøfte et specialesamarbejde på sygehusområdet og gå længere ud end hovedstadsområdet. Og til det kan jeg sige, at svaret er ja. Vi bliver nødt til det, og jeg har forstået, at sundhedsministeren vil lægge op til i samarbejde med HS og amtskommunerne at tage en drøftelse af den samlede specialefordeling i hele landet, men tyngden kommer selvfølgelig til at ligge her i hovedstadsområdet. Det er klart.

Fru Anni Svanholt siger, at regeringen ikke vil løse sygehusopgaverne med Hovedstadens Udviklingsråd. Nej, som jeg også sagde i min ordførertale, og som jeg lige har svaret hr. Ebbe Kalnæs, så har vi fundet en anden løsning på det problem, en løsning, som indebærer et frivilligt samarbejde, og som vi tror er det, der bedst kan bære igennem i den situation, vi er i her og nu.

Om de demokratiske principper vil jeg godt sige, at vi ikke føler, at vi har tilsidesat dem og bestemt ikke dem, der var nævnt i Opgavekommissionen, som jo mere var en belysning af det, og heller ikke dem, som vi i øvrigt plejer at følge. Her lader vi ansvarlige politikere fra de enheder, der indgår i Hovedstadens Udviklingsråd, få mulighed for at få direkte indflydelse – borgerne hjemme fra deres bagland – på de beslutninger, der skal træffes vedrørende hele hovedstadsområdet.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hr. Klaus Hækkerup ønsker os til lykke med rollen som budbringere for socialdemokratiske ideer. Det har vi også brug for, for det er enormt svært. Når vi endelig har fundet nogle socialdemokrater f.eks. ude i Københavns Amt, som vi er enige med, og så kommer og bringer ideerne herind, ja, så er Socialdemokraterne herinde ikke enige og vil ikke gennemføre dem, og det er altså frustrerende. Men så må vi jo prøve med Venstre, med De Konservative, med SF og med Enhedslisten og se, om det eventuelt kunne lade sig gøre at få et flertal uden om de Socialdemokrater, der sidder herinde, og som ikke vil være med til at gennemføre det, som Socialdemokraterne ude i Københavns Amt gerne vil.

Det bringer mig så tilbage spørgsmålet om, hvorvidt der egentlig ligger en aftale. Hr. Klaus Hækkerup sagde, at der havde været sonderinger, men jeg har da hørt indenrigsministeren sige i fjernsynet, at der var sikret flertal bag denne her ordning. Så derfor: Kunne vi ikke få et mere præcist svar på, om det har været forkert, når indenrigsministeren sagde, at der var sikret flertal bag det her forslag? Det er jo mere for ligesom at få klarhed over, hvor meget energi man skal investere i diskussionen.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Klaus Hækkerup: Når en borger f.eks. i Roskilde skal få lavet en virksomhedsudbygelse på åbent land, så er det sådan, at man skulle kontakte os i Roskilde Byråd og så Roskilde Amt. Nu skal man kontakte et ekstra led, hvor bl.a. en Kramer Mikkelsen skal sidde og bestemme, om vi skal lave en virksomhed ude på åbent land i Roskilde, er det så nærdemokrati? Er det nogle repræsentanter, som har forstand på, hvad der foregår ude i Roskilde? Hvorfor skal vi lave et ekstra led, som intet har at gøre med demokrati, da de er indirekte valgt?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Klaus Hækkerup sagde, at han ikke følte, at de demokratiske principper var krænket eller sådan noget lignende. Så må jeg spørge: Mener hr. Klaus Hækkerup virkelig, at indirekte valg og nærmest en borgmesterklub, hvor der på forhånd er fødte medlemmer, er udtryk for demokratiske principper, som socialdemokrater hylder, og som man mener er i overensstemmelse med de anbefalinger, der i øvrigt er givet?

Jeg må mene, at der altså er en kæmpe forskel på det og så det, som jeg ellers gik ud fra at Socialdemokratiet mener med demokratiske principper: at det skal være direkte valg, og at det er direkte folkevalgte, der skal stå for løsningen af opgaverne.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Søren Søndergaard citerer indenrigsministeren for at skulle have sagt, at der var sikret et flertal for lovforslaget her i Folketinget. Jeg har ikke set det pågældende indslag i fjernsynet. Jeg har forstået, at indenrigsministeren har orienteret en række af Folketingets partier i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget, og han har modtaget tilkendegivelser, der udtrykker sympati for forslaget. Derfor er der selvfølgelig stadig væk mange muligheder for at forhandle lovforslaget.

Hr. Jens Hald Madsen nævner en virksomhedsudbygning i landzone i Roskilde Amt og spørger, om den virkelig skal behandles både af kommune og amt og af Hovedstadens Udviklingsråd. Til det vil jeg sige, at når en virksomhedsudbygning i en landzone i en kommune

skal behandles i kommunalbestyrelsen, så er det efter udtrykkeligt ønske fra Kommunernes Landsforening, at det er blevet sådan. Skal den så behandles både i amtsråd og i Hovedstadens Udviklingsråd? Nej, den skal kun behandles i Hovedstadens Udviklingsråd og ikke mere i amtsrådet i det pågældende område.

Fru Anni Svanholt mener, at det, at de medlemmer, der sidder i Hovedstadens Udviklingsråd, er valgt af amtsrådene og kommunalbestyrelserne i de enheder, der deltager, skulle gøre dem til udemokratiske. Det har jeg nu svært ved at se. Hvis lovforslaget bliver vedtaget, så skal hr. Lars Løkke Rasmussen indtræde i Hovedstadens Udviklingsråd, og at han skulle blive mindre demokratisk valgt af at indtræde i Hovedstadens Udviklingsråd, har jeg nu svært ved at se, trods alt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg bliver nødt til at sige til Socialdemokratiets ordfører, at når det gælder den del af Hovedstadens Udviklingsråds opgaver, som hedder regionplaner, så er det klart, at selv om CD har meldt positivt ud på det her, så lægger vi i arbejdet her mellem første og anden behandling meget vægt på, hvad det kommer til at indeholde forstået på den måde, at det er en overordnet planlægning, vi taler om, og snittet imellem de opgaver, der ligger i amtsrådene i dag, og Hovedstadens Udviklingsråd er for os ganske vigtigt.

Dér vil jeg gerne spørge hr. Klaus Hækkerup, om det ikke er vigtigt, at vi finder det rigtige snit, så vi ikke skal have 500-600-700 medarbejdere fra de tekniske forvaltninger i amterne til at sidde i en gruppe og tage sig af alle mulige sager, selv de mindre sager.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg får jo ikke svar på mit spørgsmål. Det, jeg spørger om, er, at hvis en behandling går fra Roskilde Amt og over til et udviklingsråd, hvor et flertal ikke er repræsenteret fra Roskilde Amt, hvordan kan det så være mere demokratisk? Selvfølgelig er hr. Lars Løkke Rasmussen som repræsentant folkevalgt, men han er folkevalgt i sit amt, ligesom overborgmester Kramer Mikkelsen repræsenterer København, men han repræsenterer altså ikke Roskilde Amt. Hvordan skulle det være til mere gavn for den enkelte borger i det enkelte amt?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Ebbe Kalnæs spørger indledningsvis, om det ikke gælder om at finde det rigtige snit i forvaltningen og udmøntningen af regionplanerne. Til det vil ethvert svar jo selvfølgelig være, at det gør det selvfølgelig. Spørgsmålet er, hvor det rigtige snit skal ligge; det kan vi altid diskutere.

Der er jo ikke grund til at lægge skjul på, at når vi diskuterer regionplanlægning og administration af by- og landzoneloven i øvrigt, så finder vi det hensigtsmæssigt, at det sker inden for en overordnet og samlet ramme, der sikrer, at vi har en fornuftig planlægning, der også tager hensyn til det åbne land og til at bevare det åbne land.

Hr. Jens Hald Madsen fra Venstre mener, at det skulle være udemokratiske, at der nu kommer et hovedstadsråd, der kan træffe en beslutning om et eller andet byggearbejde i Roskilde Amt, fordi et flertal af medlemmerne af Hovedstadens Udviklingsråd ikke kommer fra Roskilde Amt. Det vil jeg godt sige at det finder jeg ikke udemokratiske. Vi kan have amtsråd, der træffer beslutninger om, hvad der sker i den enkelte kommune, uden at den pågældende kommune overhovedet fra noget parti har et medlem i det pågældende amtsråd. Det bliver det ikke mindre demokratisk af.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Selv om man ser bort fra, at borgerne i de berørte områder her, som jo udgør en ganske stor folkemængde, ikke er blevet spurgt om noget som helst, så er jeg nødt til at spørge den socialdemokratiske ordfører om, hvilken direkte indflydelse de 5 enheder, der så er indblandet i det her, har haft i forhold til opbygningen af selve forslaget. Har de haft nogen indflydelse?

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil prøve at gentage det, for jeg synes, at det er vigtigt at få afklaret det her. Det er klart, at det at forvalte det åbne land, de miljølove og de love, vi har planlægningsmæssigt i det hele taget, er jo noget, amterne skal foretage i forvejen, og det er noget, de rent faktisk foretager, nogle synes lidt stramt en gang imellem. Men det, jeg gerne vil have afklaring på, var snittet. Altså, selvfølgelig kan vi alle sammen sige, at det er fornuftigt med et rigtigt snit, men det, der er det

afgørende ved det rigtige snit, er, at det er den overordnede planlægning, som har indflydelse på fælles forhold i denne her region, vi ser det som.

Jeg vil gerne høre hr. Klaus Hækkerup, om ikke der er en eller anden grænse for, hvad man i sådan et råd, som ikke er valgt, men sammenfat, skal beskæftige sig med af detaljer planlægningsmæssigt, som ikke griber ind i hele regionens forhold.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jamen jeg vil gerne følge op på det, hr. Kalnæs lige har været inde på, og som hr. Jens Hald Madsen også har berørt så mange gange, at mulighederne for, at hr. Jens Hald Madsen nu tager ordet, er udtømt.

Hvis vi nu skal være konkrete, så kan det jo være, at der er en virksomhedsejer, der lokaliserer sig i et nedlagt mejeri ved Borup med en produktionsvirksomhed. Det går godt, og han vokser ud af arealerne. Han skal tilbygge et eller andet sted ude i det åbne land. Det kræver en tilladelse. Det er en tilladelse, som han i dag kan gå i dialog med de amtsvalgte politikere i f.eks. Roskilde Amt om.

Hvis man læser lovforslaget, så vil det nu være en tilladelse, der skal gives af Udviklingsrådet, og der kan jo altså i hvert fald teoretisk opstå den situation, at de lokalt valgte politikere, der repræsenterer hans område, støtter ansøgningen, men at den alligevel ikke kan fremmes, fordi f.eks. en overborgmester i København eller en amtsborgmester i Københavns Amt synes, det er en dårlig idé. Er det demokratisk?

Eller den landmand i Bramsnæs, der gerne vil indrette tre ferielejligheder i den ene udlænge til sin gård, og som i dag må slås med de amtslige planlægningsmyndigheder, men dog alligevel har en chance for at få nogle amtsrådsmedlemmer i tale, han skal nu altså gøre sig forhåbninger om, at nogle pudser borgmesterbilen fra København op og lægger vejen omkring hans gård. Hvor realistisk er det?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Klaus Hækkerup, og så nærmer vi os tiden til at gå videre i ordførerrækken.

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Christian H. Hansen spørger, hvilken indflydelse de fem enheder, der skal indgå i denne her enhed, har haft på lovforslaget. Til det vil

jeg sige – og det prøvede jeg faktisk at sige i min indledning – at det her jo har været diskuteret siden 1995 i hvert fald; ja, faktisk siden den borgerlige regering meget fejlagtigt nedlagde Hovedstadsrådet, har vi jo diskuteret de her ting: spørgsmålet om at få en samlet udvikling i det danske hovedstadsområde til gavn for befolkningen, til gavn for området. Jeg forstår ærlig talt ikke spørgsmålet. De har haft – og vi har selvfølgelig haft – alt muligt grundlag for at kende deres synspunkter.

Hr. Ebbe Kalnæs siger, at deres opfattelse er, at snittet skal være sådan, at det er den overordnede regionplanlægning, der skal foregå i rådet. Og så siger han, at rådet ikke er valgt, men sammensat.

Til det første vil jeg sige, at regeringen jo allerede har svaret på spørgsmål om, hvordan det foreliggende lovforslag skal forstås. Resten må vi forhandle om. Jeg kan også sige, at argumentere med, at Hovedstadens Udviklingsråd ikke er valgt, er forkert. Alle medlemmer af rådet er valgt, først til de respektive kommunalbestyrelser, derefter af kommunalbestyrelserne til rådet.

Hr. Lars Løkke Rasmussen spørger, hvor sandsynligt det er, at Københavns overborgmester vil tage sin velpudsede bil, forstod jeg, for at tage ud og se på Borup Mejeri, hvis der er en erhvervsdrivende, der gerne vil have lov til at udvide sin erhvervsvirksomhed. Så vil jeg sige, det er nøjagtig lige så sandsynligt, som at amtsborgmesteren i Frederiksborg Amt på vej ind til Folketinget vil køre forbi en virksomhed, der i Københavns Kommune har ansøgt om at få lov til at udvide, for at se, hvor virksomheden ligger, og hvordan den ser ud.

Anden næstformand (Henning Grove):

Sidste omgang. Hr. Christian H. Hansen.

Christian H. Hansen (DF):

Jeg takker selvfølgelig for svaret, men jeg bliver nødt til at spørge den socialdemokratiske ordfører, hvordan svaret hænger sammen med, at der i de berørte og indkomne høringsvar gentagne gange bliver gjort opmærksom på dels en for kort høringsfrist og dels et ønske at blive inddraget mere konkret i det bestående lovforslag.

Det er da korrekt, at der har været drøftet noget omkring 1995, men parterne gør altså opmærksom på her, at det er det lovforslag, som ligger på bordet i dag, man ikke har haft den fornødne indflydelse på.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Klaus Hækkerup. Og derefter går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg må sige til hr. Christian H. Hansen, at det her jo ikke bare er et spørgsmål om, at det er blevet drøftet omkring 1995, det her er jo et spørgsmål om, at det har været drøftet i hvert fald siden 1995 løbende og intensivt. Så spørger hr. Christian H. Hansen om, hvordan så hele problemstillingen er velbelyst, og hvad mulighederne er for de sekundære kommunalenheder og primære kommunalenheder, der ønsker at give udtryk for deres synspunkter ud over de, vil jeg sige, meget klare høringssvar, vi har fået, og meget oplysende høringssvar.

Det er jo egentlig lidt beskæmmende, at man skal stå her og fortælle et folketingsmedlem, at deres muligheder nu er at møde op i folketingsudvalget, bede om foretræde for Kommunaludvalget, forelægge deres synspunkter og argumentere for dem, og så selvfølgelig, for alle partier, fortsat gennem de partipolitiske kanaler deltage i drøftelserne herom. Så det er vejen frem i en almindelig demokratisk beslutningsproces, bare til oplysning for Dansk Folkepartis ordfører.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Ja, jeg har besluttet mig for at starte i det positive hjørne. Det kan jo ellers være svært i denne sag, men hvis man skal lede efter et positivt hjørne, så må det vel ligge i, at jeg til en begyndelse vil komplimentere regeringen for, at den nu efter flere års tilløb øjensynligt har gjort sig sine egne tanker om den fremtidige organisering af hovedstadsområdet klart, at den overfladisk har lagt låg på interne uoverensstemmelser, og at den altså nu har barslet med det konkrete lovforslag, vi har efterlyst så længe.

Vist er det ikke noget kønt barn og jo meget langt fra den kæmpe, der var lagt op til i regeringsgrundlaget, hvor regeringen lagde op til at løse sygehusproblemerne i hovedstadsområdet ved en fusion af HS og Københavns Amts Sygehusvæsen, som – sådan blev det udtrykt – og jeg citerer: »første fase på vej mod en egentlig hovedstadsreform«.

Men det minder dog om et barn, og et sådant skal man som bekendt jo ikke smide ud med badevandet, selv om det ikke umiddelbart lige præcis ligner noget, man sådan for alvor ønske-

de sig. Det kan jo vokse til, selv om man skal være meget fantasifuld for at kunne se sammenfaldet mellem de store forkromede reformtanker og forslaget om oprettelse af Hovedstadens Udviklingsråd.

Jeg tror, at den inderkreds, der har formuleret regeringsgrundlaget, må være noget misforstået med, at man heller ikke på dette punkt har været i stand til at levere varen. Vi andre, der fra starten har haft svært ved at få øje på det særligt perspektivrige i, at man kunne skabe mere dynamik i hovedstadsområdet ved at flytte løsningen af de borgerrettede velfærdsopgaver, f.eks. hele handicapområdet, og ungdomsuddannelserne og sygehusvæsenet, længere væk fra borgerne, skal nu ikke begræde det forhold. Tværtimod.

Derfor vil jeg også gerne fastslå, at Venstre gerne indgår i seriøse drøftelser med regeringen om, hvordan vi retter barnet til, så det netop kan blive det, som navnet tilsigter: et forum, der kan udvikle hovedstadsområdet.

Vi er nemlig enige med regeringen i, at det er en god idé at give samarbejdet i hovedstadsområdet et mere kraftfuldt udtryk. Ikke fordi der ikke allerede samarbejdes; det gør der. På alle de områder, hvor det giver mening, er der frivilligt eller ved lovgivning etableret samarbejdsfora om så forskellige emner som den overordnede fysiske planlægning, den kollektive trafik, erhvervsfremme, kultur, teater, turisme, miljø, Øresundsperspektivet. Og jeg har med glæde noteret mig i ministerens svar på et af de spørgsmål, jeg har stillet, at regeringen ikke har noget at udsætte på disse samarbejder.

Forslaget er – sådan er det udtrykt i svarene til mig – ikke udtryk for en negativ vurdering af HT, Kultur- og Teatersamarbejde, Wonderful Copenhagen, Hovedstadens Erhvervsudviklingsprogram, Nordtour eller Copenhagen Capacity for den sags skyld. Det glæder os, for vi har nemlig den samme vurdering, og det er jo et positivt afsæt til en drøftelse om, hvordan samarbejdet udvikles, gøres mere forpligtende og mere dynamisk.

For det kan godt give god mening at flytte samarbejdet fra de mange små rum til et større, hvor der er lidt højere til loftet. Det er sagt før, det er ikke noget nyt Venstresynspunkt. Men det er heller ikke noget nyt Venstresynspunkt, at samarbejdet burde vokse ud af de lokale ønsker og ikke efter diktat fra Folketinget.

Derfor er vi også i Venstre meget, meget lydhøre over for de høringssvar, der sigter mod at

betrygge alle de deltagende enheder i hovedstadsområdet i, at de ikke ufrivilligt presses ind i samarbejde, som der ikke er bred og solid opbakning bag i hele regionen. Hvis regeringen ellers er lydhør på dette punkt, bør det derfor være muligt at nå en enhed på denne del af forslaget.

Det ser unægtelig lidt sortere ud, hvis man så kigger lidt bredere på forslaget, specielt på de dele, der vedrører den fysiske planlægning, den indirekte skatteudskrivning og gummiparagrafen, der gør det muligt med simpelt flertal yderligere at udvide Udviklingsrådets arbejdsopgaver og kompetence.

I Venstre har vi nemlig en anden og også en højere ambition end regeringen. Vist har vi sammenfaldende interesser, når det handler om at skabe forudsætningen for at udvikle hovedstaden som en vækstdynamo og som det naturlige midtpunkt for en stærk og udviklingsorienteret Øresundsregion, men oven i det kommer, at vi i Venstre gerne vil fastholde, ja, faktisk gerne vil udbygge, nærdemokratiet, altså muligheden for, at lokalt folkevalgte politikere har indflydelse på realiseringen af lokale udviklingsønsker.

Det ønske tilgodeses desværre langtfra med det opgavesnit, der er lagt op til mellem Udviklingsrådet og de 5 regionale og 48 lokale myndigheder i hovedstadsområdet.

Ved at placere hele regionplanmyndigheden i Udviklingsrådet frem for at holde ansvaret på det overordnede, strategiske niveau er man nemlig godt i gang med at gentage det hedenangne Hovedstadsråds store fiasko.

Hvor meget udviklingsperspektiv bliver der plads til i et råd, der skal behandle landzonesager? Hvor meget er det til gavn for borgerne, som det så smukt skrives i ministerens forelæggelsestale, når landmanden i Bramsnæs, som jeg var inde på det i en tidligere bemærkning, der vil indrette tre ferielejligheder i sin ene udlænge, skal indhente tilladelse i et råd, der indirekte repræsenterer 1,8 mio. mennesker?

Jeg må sige, at jeg har – og vi har – svært ved at få øje på det. Og det er i det hele taget tankevækkende, at den absolut eneste af Hovedstadsrådets oprindelige arbejdsopgaver, der nu ikke skal løses af Udviklingsrådet, er den sygehusplanlægning, som ellers satte – sådan må jeg jo forstå regeringsgrundlaget – hele processen i gang. Bortset fra den opgave, som satte det hele i gang, så er de opgaver, der nu tænkes lagt i

Udviklingsrådet, 110 pct. identiske med de opgaver, der lå i Hovedstadsrådet.

Vi har svært ved at se, at hovedstadsområdet styrkes ved at pulje en plankompetence, som allerede af mange opleves som værende for centralistisk og for virkelighedsfjern. Skal der være musik i det her, så bør melodien være en helt anden, nemlig at staten slipper sit jerngreb om planlægningen i hovedstadsregionen for i stedet at give regionens folkevalgte politikere i Udviklingsrådet større kompetence og ved i øvrigt at benytte denne lejlighed til en yderligere styrkelse af det primære kommunale selvstyre. Men vil regeringen det? De foreløbige besvarelser på de godt 50 spørgsmål, der allerede er stillet i Folketingets Kommunaludvalg, tyder ikke meget på det.

Den megen snak, som man har lagt øre til igennem tiden, om, at en bedre organisering af det politiske liv i hovedstadsområdet kunne give regionen større kompetence, større indflydelse på regionens udvikling, er foreløbig blevet ved de fine ord, for, og jeg citerer fra ministerens kommentarer til de indkomne høringsvar: »Regeringen finder det ikke hensigtsmæssigt at give Udviklingsrådet flere beføjelser på planområdet, end amtskommunerne i det øvrige land har.«

Det giver jo i virkeligheden næring til det gamle ord om, at et kompromis – for det her er jo et internt socialdemokratisk kompromis – er en aftale, hvor man storsindet giver afkald på andres rettigheder. Det er slut med, at de folkevalgte i Roskilde, Københavns og Frederiksborg Amter har mulighed for at give dispensation i landzonen, for at konvertere fire sommerhuse til helårsbeboelse, for at udlægge et nyt boligareal eller skabe rum til erhvervsudvikling. Men miljøministerens ret til at detailstyre den fysiske planlægning eller, for nu at være konkret, trafikministerens ret til at forhindre løsningen af trafikproblemerne ved Helsingør-Helsingborg-forbindelsen pilles der ikke ved. Det er simpelt hen for visionsløst.

Sammenfattende må jeg altså sige, at der skal ændres betydeligt på dette lovforslag, hvis Venstre skal tage medansvaret for denne reelle ændring af strukturen og kompetencefordelingen i hovedstadsregionen.

Et udviklingsråd kan blive et aktiv for hele HT-området og dermed jo i virkeligheden for hele Danmark, men det kan også blive et bureaukratisk omsvøbsdepartement, der i realiteten kommer til at tage tempoet af den positive

udvikling, der ellers tegner sig på hovedstadsområdet med udsigten til ibrugtagningen af den nye faste forbindelse og etableringen af en sammenhængende Øresundsregion med 3 mio. indbyggere.

Det gælder her som i andre sammenhænge, at de ord, der gives med, når barnet holdes over dåben, ikke gør det alene. Det er den reelle vilje bag ordene, der tæller. Og jeg kan derfor ikke stærkt nok opfordre regeringen til nu at tage initiativ til reelle og åbne drøftelser om, hvordan der kan sikres det bredest mulige flertal for et opgavesnit mellem stat, råd, amter og kommuner i regionen om et mere demokratisk sæt spilleregler, der kan gøre rådet til et udviklingsråd og ikke et demokratiafviklingsrod.

Hermed er det også sagt, at vi i Venstre faktisk nærer meget stor sympati for de beslutningsforslag, der er stillet af Enhedslisten og ikke mindst af SF. Men jeg må jo konstatere, at regeringen har valgt en anden kurs end den, der ellers grundlæggende er anbefalet af Opgavekommissionen, og jeg har meget, meget svært ved at se det hensigtsmæssige i at søge en strukturreform gennemført uden om regeringen og dermed jo også uden opbakning fra alle de store, bærende kommunalpolitiske partier. Jeg tillader mig at tro, at regeringen deler denne betragtning, og at regeringen derfor snarest vil indkalde til reelle, seriøse og åbne drøftelser. Venstre stiller gerne op.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu følgende: Lars Kramer Mikkelsen, Anni Svanholt og Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Ja, til hr. Lars Løkke Rasmussen: Det var en meget malerisk beskrivelse af de problemer. Der var ikke meget positivt i det her, heller ikke for det behov for en sammenhængende region, der nu i virkeligheden er truffet skridt til at få til at fungere som en sammenhængende region.

Men never mind. Det kommer vi sikkert til at forhandle på et senere tidspunkt. Det, jeg i virkeligheden synes er det mest interessante i hr. Lars Løkke Rasmussens indlæg, er det med partispliden, og at det er socialdemokratiske kredse uden for regeringen, der nærmest har tvunget det her igennem med vold og magt. Så vil jeg spørge: Hvad vil Venstre egentlig? Hvad var det egentlig, Venstre ville?

Og jeg vil godt spørge: Er det en entydig størrelse, hvad Venstre vil? Er det sådan, at man kan sige, at Venstre, der hvor Lars Løkke Rasmussen kommer fra, Frederiksborg Amt, mener det samme, som f.eks. Venstre mener i København?

Det er ikke mit indtryk. Jeg mener rent faktisk, at Venstre i København har deltaget i flere afstemninger, hvor man har sagt nej til den løsning, som hr. Lars Løkke Rasmussen netop har stået og talt om på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Når man har siddet og hørt på hr. Lars Løkke Rasmussens indlæg, så må man spørge: Hvor var Venstre henne, da fædrelandets hovedstad havde brug for dem? Da kunne Venstre ikke melde noget som helst ud og gav dermed også regeringen, i hvert fald Socialdemokratiet, en god undskyldning for at komme lige netop med det, vi ser, der ligger på bordet i dag.

Det er lidt forvirrende at høre de udmeldinger, der kommer fra Venstre. Hvad vil Venstre i grunden? Er Venstre nu parat til at byde sig til og blåstemple indirekte valg? Eller vil Venstre lægge sig i selen for, at man kan få det her taget af bordet og få startet forfra på nogle ordentlige principper og lave en god løsning?

Det virker, som om hr. Lars Løkke Rasmussen er på vej væk fra alle de gode principper, og at det, man tidligere har sagt, man gik ind for, at det var en lille løsning, man skulle have, at det i hvert fald var det, man skulle tage udgangspunkt i, er Venstre åbenbart langt væk fra nu. Nu byder man sig til og vil blåstemple de indirekte valg.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jamen, jeg vil også godt sige, at jeg synes ligesom fru Anni Svanholt heller ikke, man blev særlig meget klogere af hr. Lars Løkke Rasmussens indlæg på, hvad Venstre egentlig vil.

Altså, jeg hørte nærmest hr. Lars Løkke Rasmussen kritisere, at sygehusene ikke var taget med; det var jo det, mente han åbenbart, som skulle have været udgangspunktet.

Hr. Lars Løkke Rasmussen nævner, at det er de samme opgaver, som Hovedstadsrådet varetog. Altså det fremgår jo bl.a. klart af de svar, vi har fået, at miljøområdet ikke er med. Er det det, Venstre ønsker skal tages med?

Jeg synes også, jeg savner nogle bemærkninger fra hr. Lars Løkke Rasmussen om, hvad Venstre vil, når det gælder sammensætningen. Og endelig skal jeg da for god ordens skyld sige, at Opgavekommissionen ikke har anbefalet nogen løsning på det her område. Tværtimod. Opgavekommissionen har gjort sig stor umage for netop ikke at komme med nogen anbefaling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Lars Løkke Rasmussen og derefter hr. Ebbe Kalnæs.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg tror ikke, det er ukendt for nogen, at Venstres attitude, i forhold til den intense interne debat, der har været ført i Socialdemokratiet om dette spørgsmål, igennem en periode har været den, at det her jo dybest set er en dagsorden, regeringen har sat, eller en diagnose, regeringen har stillet ud fra sådan en socialdemokratisk tro på, at hvis bare man planlægger og beslutter, så kan man få alting til at ske, og vi føler os derfor ikke særlig forpligtet til at medicinere på en diagnose, som vi grundlæggende set ikke har været med til at stille.

Vi har også hele tiden sagt, at når regeringen havde gjort op med sig selv, om den ville det lille eller det store storamt, så stillede vi op og drøftede reelt og åbent på det grundlag. Og det er jo ikke nogen hemmelighed for nogen, at hvis regeringen havde budt sig ind med et lille storamt, så ville det nok have været muligt at få Venstre i tale på det.

Men regeringen, Socialdemokratiet, har valgt noget andet. Man har ikke kunnet blive enige på de indre linjer, og det må vi så tage til efterretning. Og det er også det, der sådan set er afsettet til, at jeg holdt den tale, jeg holdt. Jeg må konstatere, at regeringen har valgt en kurs, som ikke er i overensstemmelse med de grundlæggende principper i Opgavekommissionen, og som der øjensynlig tegner sig en eller anden form for opbakning bag i Folketingssalen, og der er jeg helt tryk ved, at jeg tjener mit partis interesser bedst ved så at markere nogle synspunkter i forhold til det.

Nej, hr. Klaus Hækkerup, jeg beklager ikke, at sygehusene ikke er kommet med. Jeg konstaterer bare sådan lidt tilbagelænet i forhold til det historiske forløb, at det her er endt et helt andet sted, end hvor det egentlig startede. Og så må jeg anholde hr. Klaus Hækkerup på

spørgsmålet omkring Hovedstadsrådet, for jeg har rent faktisk spurgt ministeren om, hvilke af det daværende Hovedstadsråds opgaver der ikke skal løses i regi af Udviklingsrådet, og det, man kan læse ud af svaret, er, at der er én opgave, som Hovedstadsrådet havde, og som Udviklingsrådet ikke skal have, og det er sygehusplanlægningen.

Jeg mener, at hvis man lyttede efter, hvad jeg sagde – jeg kan ikke nå at sige mere her i denne omgang – så ville man også kunne ane konturerne af, hvad det er, der skal til, hvis Venstre skal støtte det her. Der skal først og fremmest det til, at man sikrer, at de opgaver, der ligger i Udviklingsrådet, holdes på det overordnede strategiske niveau, der, hvor det tjener et formål for en udvikling af hele hovedstadsområdet, og at man undlader at fedte sig ind i detaljer, som bedre ligger hos folkevalgte politikere tæt på de borgere, som problemerne berører.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Ebbe Kalnæs og derefter fru Anni Svanholt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge hr. Lars Løkke Rasmussen om den intention, der ligger i Hovedstadens Udviklingsråd, altså på trafik- og turisme-, kultur- og regionplan osv., om Venstre ser det her Hovedstadens Udviklingsråd som det muliges kunst og som et sted, hvor man kan øve sig i den her dialog og dermed lave den egentlige store forkromede løsning, når den tid er; om ikke der et behov for det i et regionarbejde, som vil bestå på den ene og den anden side af Øresund, og at man på et tidspunkt bliver klam, når man ser, hvad det betyder, hvis ikke vi kan matche den regiondannelse?

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anni Svanholt og derefter hr. Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg må her konstatere i forhold til det svar, hr. Lars Løkke Rasmussen gav, at Venstre ikke kendte deres besøgestid; det sagde hr. Lars Løkke Rasmussen jo sådan set. Og det er dybt beklageligt, at Venstre ikke kendte besøgestiden og fik meldt klart ud, sådan at regeringen ikke havde nogen undskyldning. Jeg må hermed fastslå, at Venstre altså faktisk også bærer

et medansvar for, at vi skal se, at der ligger sådan et afviklingsråd på bordet i dag, i stedet for at der var noget mere konstruktivt, en rigtig reform med folkevalgte og direkte valg.

Men jeg kan forstå, at Venstre nu sådan set vil medvirke til at blåstempe denne her løsning, som man ellers har taget afstand fra. Det er da helt utroligt at høre hr. Lars Løkke Rasmussen tale i dag.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Lars Løkke Rasmussen sagde i sit første indlæg, at Venstre havde en højere og bedre ambition for hovedstaden. Og lidt senere i sit indlæg sagde han, at det her skulle vokse ud af et frivilligt samarbejde.

Nu synes jeg for det første, at der kan være lidt modstrid i det, for et frivilligt samarbejde betyder jo så, at enhver, der deltager i samarbejdet, har en vetoret, for at det kan komme videre.

Men når nu sygehusene ikke skal med – jeg forstod, at hr. Lars Løkke Rasmussen også var tilfreds med, at miljøopgaverne ikke var med i de opgaver, der skulle varetages af Hovedstadens Udviklingsråd – og da vi jo her ikke skal tale os fra hinanden, men prøve at finde frem til, om der er noget, der kan bære fremad, så vil jeg godt spørge: Hvad er det for områder, Venstre har en højere og bedre ambition for hovedstaden på? Hvor er det, hr. Lars Løkke Rasmussen og Venstre ser nogle samarbejds muligheder, der kan lægges ind i Hovedstadens Udviklingsråd, som ikke er der i dag? Hvor er det, Venstre ser et perspektiv, der rækker længere, der rækker ud over Øresund eller over andre områder end det, der ligger i det lovforslag i dag?

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jamen jeg vil gerne tage fat i det sidste. Nu sagde jeg ikke, vi havde en anden og bedre ambition, jeg sagde, vi havde en anden og højere, men det er måske et slagsmål om ord.

Hvis ordføreren vil høre efter, så handler det her ikke om at lægge flere opgaver ind i Udviklingsrådet. Det handler i virkeligheden om meget nøje at gennemgå det forslag, regeringen har, til opgavesnit og tynde det ud på en sådan måde, at man kan få et samarbejdsforum i hovedstadsområdet, der tager sig af de væsentligste, overordnede ting, men som altså ikke tiltager sig en egentlig plankompetence.

I dag er det sådan, at retningslinjerne bag de regionalplaner, der laves i de fem enheder, aftales i fællesskab mellem de fem enheder. Vi er åbne over for at diskutere, om de retningslinjer, som i dag aftales, kan besluttes i et udviklingsråd, men det principielt rigtige må jo så være, at når de retningslinjer – hvor jeg i øvrigt forestiller mig, at miljøministeren kan starte med at bære ved til ved at lægge noget af sin kompetence i Udviklingsrådet – så udfyldes af direkte folkevalgte politikere, der er tæt på borgerne og tæt på de fysiske spørgsmål, som berøres af planlægningen, så det er der, vi har en anden og højere ambition.

Jeg har spurgt ministeren og har endnu ikke fået svar på, hvor mange landzoner der blev behandlet i sidste planperiode i de fem enheder. Jeg vil tippe tallet til at være i størrelsesordenen 5.000, og jeg glæder mig – ja, jeg får jo selv fornøjelsen, så måske glæder jeg mig ikke alligevel – men det bliver interessant at se, hvordan de 11 indirekte valgte politikere i hovedstadsområdet nu skal sidde og udøve nærdemokrati og beslutningskraft i forhold til alle disse zoner.

Jeg tror, at man kommer til at sætte fokus det forkerte sted, og jeg tror, at hvis man vil give hovedstadsområdet dynamik, burde man slanke det her råd, så det fik en opgaveportefølje, der var afstemt efter ønsket om, at man lægger de overordnede retningslinjer. Så det er mit bud på det.

Måtte jeg så ganske kort til hr. Kalnæs sige, at når der bliver spurgt, om man skal øve sig på en stor forkromet løsning, ja, så må jeg jo sige, at hvis det er det, der ligger i det, så bliver jeg jo endnu mere berøringsangst. Jeg har ikke noget imod, at man øver sig; det har man jo gjort meget længe. Jeg sagde også i min første ordførertale, og jeg har sagt det ved tidligere lejligheder, at vi gerne bidrager til at skabe en mere dynamisk samarbejdsplatform til afløsning for de mange forskellige platforme, der allerede er etableret i hovedstadsområdet; men det er altså ikke med det sigte, at man skal øve sig på en stor, forkromet løsning.

Måtte jeg så sige til fru Anni Svanholt, at vi ikke blåstempler noget som helst. Jeg har her signaleret positivitet over for at gå ind i drøftelser. Hvis de fører til et konstruktivt resultat, kan Venstre tage et medansvar for det her. Hvis resultatet af forhandlingerne er det lovforslag, der ligger i dag, så stemmer Venstre ikke for det.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

I Det Konservative Folkeparti har vi gang på gang påpeget behovet for, at hovedstadsområdet bliver forsynet med en politisk slagkraftig organisation, som i overordnede spørgsmål kan tale med én stemme på hele hovedstadens vegne.

Flere undersøgelser, senest regeringens egen embedsmandsudredning af problemstillingen, har tydeligt vist, at hovedstadsområdet i en længere årrække ikke har udnyttet sit store udviklingspotentiale. Tørre tal kan vise, at hovedstadsregionen i en periode ikke har haft en så kraftig erhvervsøkonomisk udvikling som sammenlignelige regioner herhjemme og i udlandet.

Med Øresundsforbindelsen bliver behovet for at kunne tale med én stemme endnu større.

Det Konservative Folkeparti har spillet en central rolle i den politiske beslutningsproces omkring Øresundsforbindelsen og de forskellige udviklingsprojekter og store investeringer i og omkring hovedstaden. Vores levende interesse og visioner for hovedstaden skyldes ikke kun hensynet til københavnernes. Vi har en klippefast tro på, at udvikling i hovedstaden er til gavn for hele landet, og derfor ryster vi heller ikke på hånden, når der diskuteres investeringsplaner for området. Udviklingen af hovedstaden er en national opgave.

Vi opfatter ikke hovedstaden som en konkurrent til andre større byer i Danmark, men som en konkurrent til andre storbyer og hovedstæder i Europa, en knivskarp konkurrence, hvor vi kun kan klare os, hvis vi lægger smålighed til side, tænker store tanker og lader tankerne, ideerne og visionen blive virkelighed.

På den svenske side af Øresund har man for længst oprettet Skåne-regionen til varetagelse af den overordnede planlægning og andre vigtige opgaver af regional karakter, og her venter man spændt på, hvornår man på den danske side af Øresund bliver klædt på til at kunne klare de fælles regionale opgaver for hele Øresundsregionen. Denne forventning blev klart understreget over for Folketingets Kommunaludvalg under dets besøg i Skåne i efteråret 1998.

Derfor er vi som udgangspunkt positivt indstillet over for forslaget om Hovedstadens Udviklingsråd. Rigtigt sammensat og med den rigtige kompetence kan rådet blive et vigtigt skridt

i den rigtige retning mod en egentlig hovedstadsreform.

Lad mig dog alligevel dryppe en anelse malurt i bægeret: Det Konservative Folkeparti opfatter ikke regeringens forslag om oprettelse af Hovedstadens Udviklingsråd som den ideelle eller den optimale løsning på de kommunale strukturproblemer i og omkring hovedstaden. Forslaget er vel snarere den laveste fællesnævner for, hvad man har kunnet blive enig om i regeringen.

Siden Hovedstadskommissionen afsluttede sit arbejde for få år siden, har debatten været koncentreret om to forslag: dels det såkaldte lille storamt bestående af Københavns Amt samt Københavns og Frederiksberg kommuner, dels en regional løsning uden amter omfattende også det geografiske område, som dækkes af de nuværende Roskilde og Frederiksborg amter.

At de to forslag har splittet regeringen fra isse til hæl, har været åbenbart for enhver.

I Det Konservative Folkeparti har vi haft stor sympati for det sidste forslag, altså den regionale løsning, hvorimod vi blankt har afvist forslaget om det lille storamt.

Men lav fællesnævner eller ej, vi betragter regeringens forslag om Udviklingsrådet som det endelige dødsstød til det lille storamt, og det er vi ikke kede af.

Vi er dog af den klare opfattelse, at rådet er for snævert sammensat, bestående udelukkende af medlemmer fra amtsråd og fra kommuner med amtskommunal status. Primærkommunerne skal efter vores opfattelse også være repræsenteret i rådet. Hermed vil sammensætningen blive bredere og gennemslagskraften med garanti tilsvarende større.

I sammenhæng hermed bør kravet om kvalificeret flertal i § 7, stk. 2, i L 206 nøje overvejes ud fra to vigtige hensyn: På den ene side skal rådet have evne til at kunne træffe beslutninger – det er jo det, der er meningen med det hele – men på den anden side må der også tages hensyn til en lokal frygt for at kunne blive nedstemt i sager af større økonomisk rækkevidde.

Vi er helt enige i, at rådet skal varetage regionplanlægningen i området, men vi er dybt betænkelige ved udsigten til, at rådet skal bruge sin tid på behandling af enkeltsager. Det er ikke et spørgsmål om aftægtsboliger på landet eller placering af mindre erhvervsområder i nedlagte landbrugsbygninger, som bør optage rådets tid. Derfor bør det overvejes at placere landzonekompetencen hos primærkommunerne.

Det understreges i forslaget, at kommunalbestyrelserne og amtsrådene har instruktionsbeføjelser over for deres respektive medlemmer af rådet.

Vi er langtfra sikre på, at det er en god idé. Udnyttelse af en sådan instruktionsbeføjelse vil besværliggøre forhandlingerne i rådet og måske ligefrem gøre det umuligt at træffe beslutninger. Det er vigtigt, at medlemmerne i rådet arbejder ud fra et helhedssynspunkt til gavn for hele hovedstadsområdet. Instruktionsbeføjelsen vil trække i den modsatte retning og vil give en tendens til, at medlemmerne i stedet for at tænke på regionen som en helhed fokuserer ud fra snævre, lokale interesser.

Jeg vil endvidere gerne give udtryk for, at hvis Storstrøms Amt og Vestsjællands Amt ønsker at få en eller anden form for tilknytning til Udviklingsrådet, bør dette ønske imødekommes.

Som sagt er vores grundindstilling over for regeringens forslag positiv, og vi vil deltage i de kommende forhandlinger ud fra ønsket om at gøre forslaget endnu bedre. Hovedstadens Udviklingsråd bør nemlig blive en succes. Det for tjener landets hovedstad, og det er nødvendigt, hvis hovedstaden skal klare sig i konkurrencen med andre storbyer i Europa. Det er på høje tid, at der bliver gjort noget, men det er endnu ikke for sent.

En logisk konsekvens af vores holdning til regeringens forslag er naturligvis, at vi ikke kan støtte de to beslutningsforslag fra henholdsvis Enhedslisten og SF.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Knud Erik Kirkegaard sagde, at De Konservative har meget sympati for det regionale forslag, og han sagde også, at De Konservative opfatter det, der nu foreligger, forslaget om Hovedstadens Udviklingsråd, som et endeligt dødsstød til det lille storamt.

Så må jeg spørge den konservative ordfører, som jo i øvrigt også sagde, at Udviklingsrådet er et vigtigt skridt i den rigtige retning: Vil det sige, at De Konservative opfatter forslaget om Hovedstadens Udviklingsråd sådan, at det er så det første skridt eller grundstenen til det store storamt, det regionale amt, og at det er det, De Konservative vil lægge stemmer til?

Og hvis det bekræftes, at det er den tankegang, De Konservative har, mener den konservative ordfører så, at det er fair og god over-

ensstemmelse med, at man faktisk skal have en åben debat om strukturen i det her land? Vil De Konservative være med til at grundlægge et regionsamt, uden at man overhovedet har diskuteret det med det øvrige land, som selvfølgelig har nogle anderledes forventninger?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne kvittere for hr. Knud Erik Kirkegaards tale, men der var et par punkter i den, som jeg godt vil have en uddybning af. Det ene er, at primærkommunerne ifølge De Konservative skal have mulighed for at blive repræsenteret i Hovedstadens Udviklingsråd.

Nu er det jo sådan ifølge lovforslaget, at Hovedstadens Udviklingsråd kun skal beskæftige sig med regionale spørgsmål, som i resten af landet helt er henlagt til amtskommunerne, og jeg vil derfor spørge, hvorfor man mener, at der skal åbnes mulighed for primærkommunal repræsentation i rådet, om det hænger sammen med, at man har en forestilling om at ændre opgavefordelingen i resten af landet, eller man af en eller anden grund – og det er så den, jeg efterlyser – mener, at kun primærkommunerne i hovedstadsområdet bør have indflydelse på de regionale beslutninger.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg blev så glad, da den konservative ordfører satte spørgsmålstegn ved sammensætningen af Hovedstadens Udviklingsråd og sagde, at det skulle være sammensat på den rigtige måde, og senere sagde, at primærkommunerne skulle repræsenteres, men vil det løse det demokratiske problem? For hvis primærkommunerne er repræsenteret, går jeg ikke ud fra, at det vil være med flere repræsentanter, men typisk med én repræsentant, medmindre man forestiller sig et fantastisk stort udviklingsråd. Og det vil jo så være borgmesteren, som skal være dér, og det vil sige, at vi vil få en borgmesterklub, hvor det vil være dem, der sidder som borgmestre i amterne og i de store kommuner, der vil sidde i Udviklingsrådet. Og det vil så sige, at vi vil få et råd sammensat af Venstre og Socialdemokratiet og med nogle ganske få konservative – det kan ikke blive mange – og måske en enkelt SF'er fra København.

Er det virkelig den måde, Det Konservative opfatter det repræsentative demokrati på, når vi taler om hovedstadsområdet?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Fru Anni Svanholt spørger, om vi opfatter forslaget her som grundstenen – sådan tror jeg det blev udtrykt – til det regionale amt.

Det gør vi ikke. Vi opfatter det her forslag for sig selv, og det, vi ønsker – hvis vi ellers kan blive enige med regeringen om det – er at virkeliggøre dét projekt. Så gør man nogle erfaringer, og så vil man nok om nogle år finde frem til, at det ikke var den endelige løsning, og så vil man til den tid diskutere, hvordan opbygningen så skal være, og det kunne meget vel blive en regionsløsning, men det kan vi jo ikke give nogen garanti for i dag.

Til hr. Klaus Hækkerup, som spørger, hvorfor primærkommunerne egentlig skal være med, for de opgaver, der skal løses, er jo primært de regionale opgaver:

Jeg er enig i, at det er de regionale opgaver, der skal løses i Udviklingsrådet, men jeg er overbevist om, at de mange kommuner i hovedstadsområdet har en meget stærk interesse i også at deltage i diskussionen om de regionale opgaver. Og jeg er overbevist om, at vi har en række fremtrædende primærkommunalpolitikere i hovedstadsområdet, som vil kunne give Udviklingsrådet styrke, give det endnu mere kompetence og dermed også større beslutningskraft.

Og endelig til hr. Søren Søndergaard, som er så bekymret over det demokratiske problem:

Der er jo ikke nogen diskussion om, at Udviklingsrådet bliver sammensat indirekte – med den styrke og de svagheder, der nu ligger i dét. Sådan er forslaget, og det bliver nok ikke lavet om i en forhandling med regeringen, selv om jeg godt ved, at der er socialdemokrater, der foretrækker, at de skal vælges direkte. Det tror jeg ikke bliver lavet om. Man kan kalde det demokratisk eller ikke demokratisk, men der er altså tale om indirekte valg, ligesom man har det i andre sammensætninger. Sådan er dét.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg bemærkede, at den konservative ordfører lagde skylden for, at det ikke bliver ændret, på Socialdemokratiet, altså mente, at det er Socialdemokratiet, der er forhindringen for en løsning af det her demokratiske problem, hvor vi jo konstaterer, at partier, der repræsenterer 10, 20, 25 pct. af befolkningen i det område, overhove-

det ikke vil være repræsenteret i det såkaldte udviklingsråd.

Det er jo et demokratisk problem, og derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvad er den konservative holdning? I stedet for at sige, hvad regeringens holdning er, vil den konservative ordfører så fortælle mig, hvad den konservative holdning er? Vil de Konservative være med til at lave det om? Ønsker de Konservative, at vi har det her demokratiske under-skud, hvor partier, der repræsenterer f.eks. 20 pct. af vælgerne, ikke er repræsenteret i Hovedstadens Udviklingsråd, eller vil man være med til at kigge på det problem?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Når man går med bukser, skal man passe på, at man ikke skræver videre, end bukserne kan holde, og jeg tror ganske afgjort, at det skridt vi, skal tage nu, bliver til et udviklingsråd, og at det bliver indirekte valgt. Det tror jeg bukserne kan holde til, og så prøver vi dét, og når vi så har gjort nogle erfaringer, kan vi efterfølgende diskutere, hvordan vi så på et eller andet tidspunkt kommer videre. Det er det råd, som vi vil give.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anni Svanholt som ordfører.

Anni Svanholt (SF):

Inden jeg vil kommentere de fremsatte forslag, vil jeg beklage den proces, som dagen i dag er udtryk for:

Siden kommunalreformen i 1970 har det været en stor fejl – og det tror jeg mange er enige i – at der ikke er blevet taget en beslutning om hovedstadsområdet struktur. Som de eneste kommuner er København og Frederiksberg ikke en del af den treniveaudelte struktur, vi har i det øvrige land.

Der har siden været gjort en del forsøg på at råde bod på denne ubeslutsomhed. Der har været nedsat hovedstadsreformudvalg, hovedstadskommission, hovedstadsråd, ja, der er gjort adskillige forsøg på at løse problemerne i hovedstadsområdet, men hidtil er det jo ikke lykkedes.

SF har i alle tilfælde været meget positivt indstillet over for at drøfte, hvordan hovedstadsområdet kunne struktureres, således at det blev handlekraftigt og demokratisk.

I 1996 blev der gjort et nyt forsøg fra regeringens side på at få gennemført en hovedstadsreform, og det var meget tæt ved at lykkes, for hvis regeringen virkelig ville have gennemført en hovedstadsreform, kunne de sammen med Venstre og SF have fået et flertal for et hovedstadsamt: det såkaldte lille storamt bestående af Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Københavns Amt, men regeringen valgte anderledes. På grund af overordnede politiske hensyn til De Konservative i forbindelse med finanslovforhandlingerne droppede de endnu en gang hovedstadsreformen, og det skal vi kun dybt beklage i SF.

Folketinget besluttede derefter at nedsætte en opgavekommission i 1996. Den skulle ikke specifikt behandle hovedstaden, men analysere, hvordan opgaverne løses bedst i hele landet. Men i regeringsgrundlaget fra marts 1998 dukker pludselig noget nyt op: Regeringen foreslår nu, at Københavns Amts sygehusvæsen og Hovedstadens Sygehusfællesskab, det såkaldte H:S, skal sammenlægges – et forslag, som SF tog stærkt afstand fra, og det viste sig da heldigvis hurtigt, at der ikke var politisk flertal for denne umulige løsning.

Indenrigsministeren fremkom derefter med den udtalelse, at nu var tiden moden til en reel hovedstadsreform. Og vi var håbefulde, og SF gik derefter i gang med inden for egne rækker og rammer at analysere, hvad problemerne er, og hvordan de kan løses, og det resulterede bl.a. i det forslag, som vi i dag også har til behandling.

Med udgangspunkt i principperne om nærhed, sammenhæng og demokrati foreslår SF, at der oprettes et hovedstadsamt. For at kunne være handlekraftigt og styrke demokratiet skal det bestå af sammenhængende kommuner med direkte valgte politikere og klare ansvarsområder. Det vil leve op til de konklusioner, Opgavekommissionen fremkom med, nemlig en tre-niveaustyring uden mellemkommunale selskabsdannelser. Og hovedstadsamtet skal selvfølgelig have et samarbejde med de øvrige amter om trafikområdet, regionplanlægningen, sygehusene og mange andre områder, præcis som det sker i dag.

Indenrigsministeren var imidlertid ikke i stand til at holde det, han lovede om en reel hovedstadsreform, eller også – hvad man kan læse i pressen og høre i sidegangene – har der været mange aktiviteter i gang, men de er bundet i

åbenlyse personlige interesser og i navlebeskuelse.

Selvfølgelig, uden at jeg skal blande mig i andre partiers kampe og stridigheder, kan jeg dog ikke her undlade at udtrykke min undren over, hvor stor magt Københavns Kommune sammen med vedhænet Frederiksberg Kommune har over regeringen, for hvor adskiller disse kommuner sig fra andre kommuner? Jeg er da overbevist om, at borgerne i disse kommuner ville elske at have samme rettighed og indflydelse som borgerne i landets øvrige kommuner, men det må de åbenbart ikke få.

SF kan så forstå, at indenrigsministeren har taget disse, man kunne kalde dem noget magtsyge og taburetklæbende holdninger til efterretning og nu fremkommer med det fremsatte forslag om oprettelse af et udviklingsråd. Men forslaget om oprettelse af et udviklingsråd er fuldstændig modsat Opgavekommissionens anbefalinger: Det skaber en fire-niveaustyring med en indirekte valgt bestyrelse.

Udviklingsrådet løser overhovedet ikke de problemer, der er i hovedstadsområdet. Det løser ikke det demokratiske underskud, der er i hovedstaden. Tværtimod bliver Udviklingsrådet et indirekte valgt organ, en borgmesterklub uden politisk kontrol og synlighed – for slet ikke at tale om det bureaukrati, det vil skabe. Det bliver heller ikke et handlekraftigt organ, der kan træffe de rigtige beslutninger for området. I bedste fald bliver det en diskussionsklub, hvor hver borgmester kan pleje sin egen Hassan. Og jeg kunne faktisk godt blive ved.

Vi synes faktisk, det er værre end ingenting, for hvis der ikke blev lavet noget i den retning, kunne man da håbe på, at der kom noget bedre senere.

Der foregår jo i dag et godt samarbejde regionerne imellem, så det behøver der heller ikke lovgives om.

Det, der mangler, er handlekraftighed, og det får man ikke ved indirekte valg og fødte medlemmer, og det giver også anledning til ansvarsforflygtigelse.

Med disse ord vil jeg sige: Vi ville gerne være positive, og vi synes faktisk, vi har været positive og meldt ud, hvad vi gerne ville – vi havde i det mindste nogle bud, som vi gerne ville snakke om – men vi kan altså ikke støtte regeringens forslag.

Enhedslistens forslag kan SF selvfølgelig støtte, for det indeholder præcis de principper, der ligger til grund for vort eget forslag. Det er

de principper, vi mener skal være bærende. Men SF's forslag kan man sige er en mere konkret udmelding om, hvorledes hovedstadsområdet kan blive handlekraftigt og demokratisk. Vi har altså forestillet os en konstruktion, hvor vi mere præcist og konkret har udmøntet principperne.

Men selvfølgelig er vi da til at tale med, og hvis der er nogle, som det kunne lykkes at få det såkaldte udviklingsråd, som jeg vil kalde et afviklingsråd, taget af bordet, er vi i hvert fald parate til at snakke. Men vi tror ikke rigtig på, at det, der nu ligger her, kan man med et håndgreb eller nogle få rettelser få til at blive til noget, der dner til noget, og som borgerne i hovedstaden kan være tilfredse med, og det kan vi kun beklage.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Når jeg har bedt om ordet for en kort bemærkning, er det udelukkende af hensyn til historiskskrivningen, for fru Anni Svanholt sagde på et tidspunkt i sit indlæg noget i retning af, at når projektet om hovedstaden ikke blev, som SF gerne ville, så skulle det være, fordi der var en aftale mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti i forbindelse med finanslovforhandlingerne, og det kan jeg klart afkræfte. Det her spørgsmål har overhovedet ikke været indblandet i forhandlingerne om finansloven for 1999.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Med hensyn til den interne debat, er det jo sjovt nok sådan, at når der er intern debat i andre partier, så er det splid, hvorimod hvis det er i ens eget parti, så er det en intern debat, som er frugtbarhedsskabende, var jeg lige ved at sige, men i hvert fald frugtbar for de resultater, der skal komme, men det er altså splid, hvis det er i nabopartiet. Sådan er dét.

Og med hensyn til fru Anni Svanholts festtale – i den afdeling kunne den placeres, vil jeg sige – vil jeg da spørge om SF i København. Jeg stillede tidligere et tilsvarende spørgsmål til et medlem fra Venstre, om Venstres holdning er den samme i København, som den er i Frederiksborg Amt, og nu kan jeg passende spørge: Har SF det sådan, at SF i København har den samme holdning, eller er der også splid i SF?

Det er nemlig mit indtryk, at heller ikke SF har nogen entydig holdning til, hvad det er for en løsning, der skal vælges. I hvert fald stem-

mer SF i Københavns Borgerrepræsentation anderledes, end fru Anni Svanholt her står og giver udtryk for, og det synes jeg da godt jeg vil høre lidt om.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Fru Anni Svanholt nævnte – ganske korrekt, synes jeg – at der er behov for et stort samarbejde i hovedstadsområdet, og hun argumenterede selvfølgelig for det beslutningsforslag, som partiet selv har fremsat, men sluttede sin ordførertale af med at sige, at regeringens forslag kunne hun altså under ingen omstændigheder støtte.

Jeg vil godt spørge fru Anni Svanholt: Hvis nu det er sådan, at der skulle vise sig ikke at være flertal for SF's beslutningsforslag i det her Ting, er det så bedre, at der slet ikke sker noget i hovedstadsområdet, end at man får vedtaget regeringens forslag om et udviklingsråd, som dog trods alt giver ganske gode muligheder for en samlet udvikling i området og for samlet at sætte den danske hovedstad sammen med Skåne Len på verdenskortet?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Lars Kramer Mikkelsen, at det forslag fra SF, som ligger her i dag, har vi behandlet i vores kompetente organer, og dér er der meget bred opbakning til det. Det er ikke sådan, at vi forlanger, at alle skal lægge hånden på forslaget og sige, at de går ind for det, men det er blevet besluttet, og der er næsten hundrede procents opbakning.

Jeg er naturligvis bekendt med, at der er et enkelt medlem i København, som sikkert ikke kan tilslutte sig, men flertallet af SF'erne i Borgerrepræsentationen er jo helt på linje med os, og vi har meget, meget bred opbakning. Men det er selvfølgelig sådan, at vi også tager hensyn til mindretallet og respekterer mindretalsudtalelser, men vi indretter ikke vores politik i forhold til enkeltpersoners særstandpunkter. Det gør ikke; vi kører en demokratisk proces og afgør det dér, men vi tager selvfølgelig de behørigte hensyn. Men det, jeg nærmest oplever fra regeringens side, er, at regeringen tager så vidtrækkende hensyn til enkeltpersoner i København, at man bliver helt handlingslammet og ikke kan lægge det frem, som man måske i virkeligheden mener.

Så til hr. Klaus Hækkerup, som spørger, hvordan vi stiller os til lovforslaget her:

Jeg har i og for sig givet udtryk for det, idet jeg har sagt, at SF gerne vil være positiv. Og det har vi i og for sig også været hele vejen igennem, men det er altså meget svært at forestille sig, at det her kan komme til at fungere, og hvorfor så ikke lave noget, der er meget bedre, tage det her af bordet og så lave noget, der er bedre?

Det ville vi være meget mere tilfredse med, for som jeg også har sagt, er der altså risiko for, at det her faktisk bliver værre og værre, og at det bliver blokerende langt ud i fremtiden. Jeg vil sige, at det er værre end ikke at lave noget. Det er en meget, meget dårlig situation.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det skal blive ganske kort.

Jeg er da glad for, at der også i SF fortsat er plads til intern debat, og jeg vil så undlade at kalde det for splid, men blot være glad for at konstatere, at der også er en intern debat i SF og har været det om denne her sag, og at man ikke er enig. For der er ikke mange af partierne herinde, der har kunnet mønstre bred enighed om, hvad det var, de ville, og sådan har det altså også været i SF, og jeg er da glad for, at fru Anni Svanholt ville sige det fra talerstolen.

Og det er klart, at i Socialdemokratiet er det også sådan, at det er flertallet, der tæller, og sådan har det også været i denne her sag.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jamen SF har ført en meget lang og grundig debat om det her vigtige spørgsmål, og vi har jo ventet i lang tid på, at regeringen ville spille ud med noget. Men vi oplever altså, at den diskussion, man så har haft i Socialdemokratiet, har været ret lammende, sådan at man i hvert fald ikke har kunnet komme med noget af det, som man faktisk tidligere har sagt at man ville, men er kommet med dette udviklings-/afviklingsråd, som jo slet ikke lever op til de demokratiske principper, som man ellers plejer at hylde. Og det er jo også ejendommeligt, at man kommer med det, inden der har været en debat om Opgavekommissionens rapport.

Så vi kan kun opleve det, som om Socialdemokraterne altså tager alt for vidtgående hensyn og ikke lægger afgørende vægt på at få lavet en egentlig hovedstadsreform, hvor man får løst sygehusproblemerne og de andre problemer og får sat tingene ordentligt på plads med

hensyn til direkte valg og i det hele taget får lavet en konstruktiv løsning. Det har man altså opgivet. Det kan vi kun konstatere med det, vi ser i dag.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Den sidste konstatering må jeg sige at jeg ikke kan forstå kan være en konstatering, for jeg er grundlæggende uenig, vil jeg sige. Men jeg synes, det er et udtryk for, at SF så intenst har fulgt den debat, der har været i Socialdemokratiet, som fru Anni Svanholt var inde på, at man selv har glemt at tænke visionært. For det er i virkeligheden det, som det her oplæg er udtryk for, men det har man glemt i SF, og det synes jeg er synd.

Men der er selvfølgelig fortsat tid til at tænke visionært, når der skal forhandles om denne her sag, og sørge for at få noget ud af den store, sammenhængende hovedstadsregion, som det her oplæg i virkeligheden er et udtryk for.

Det skulle SF have brugt tiden til i stedet for at holde øje med den interne debat i Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige, at når fru Anni Svanholt siger, at Socialdemokratiet har opgivet en konstruktiv løsning, så er jeg bestemt ikke enig med hende. Jeg synes, der ligger meget i den løsning, der er foreslået her, som peger fremad. Og som også hr. Knud Erik Kirkegaard sagde: Lad os nu drage nogle erfaringer fra det, der foreligger, inden vi træffer en beslutning.

Og netop det med at drage nogle erfaringer og vurdere forslagene og vurdere det, der sker, synes jeg bestemt SF tilsidesætter, når man i sit beslutningsforslag siger: Nu beslutter vi, at der skal være 10-15 bydelskommuner i Københavns Kommune!

Man beslutter altså, før den forsøgsperiode, som det er inde i, er færdig. Der foreligger en midtvejsevaluering, men der foreligger ingen færdig rapport. Men SF har allerede forudset, hvad resultatet vil blive af det: Ok, det er så klart, så klart, at det vil blive den vej rundt.

Hvorfor dog ikke vente, til der ligger en rapport, så vi har et ordentligt og fornuftigt grundlag at diskutere det på? Vi har jo også i Kommunaludvalget besluttet, at vi vil besøge Oslo og Stockholm for at se, hvad deres erfaringer er.

Der er al mulig saglig grund til at afvise SF's beslutningsforslag, også på det her område.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anni Svanholt, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jamen SF har da klart visioner. Dem har vi jo fremlagt her i forslaget. Og vi tager jo netop hensyn til, at de opgaver, der løses, skal løses tæt på borgeren. Jamen de løses altså tæt ved i den her konstruktion af kommuner.

Vi ved jo, at folk er meget glade for bydelsrådene. Der oplever man jo en nærhed i forhold til de opgaver og de problemer, man skal have løst. Det er i daginstitutionstilbud og på ældreområdet og skolerne, at man er kommet meget tættere på de folkevalgte. Det tror jeg bestemt er kommet for at blive.

Jeg må sige, at SF så i det her forslag jo har lavet et sammenhængende forslag med en klar opgavefordeling, og hvor vi respekterer den, plus at vi sikrer, at det er direkte valg. Og Udviklingsrådet her er jo faktisk udtryk for det modsatte. Man får ikke løst de problemer, der er grundlæggende, og man skaber et råd, som egentlig får vidtgående beføjelser i nogle sammenhænge, og det er altså en borgmesterklub, der skal sidde og træffe afgørelserne.

I forhold til hr. Klaus Hækkerup er det klart, at vi har et bud her i vores forslag, men vi lytter da meget gerne til andre, og vi er naturligvis også optaget af, hvordan bydelsrådene bliver evalueret.

Men vi har altså nogle forestillinger om, hvordan det skal se ud, og det mener jeg at vi skal; vi skal da have nogle klare bud på, hvordan vi forestiller os det skal være.

Christian H. Hansen (DF):

Der har i lang tid været talt om et storamt og et lille amt; det er også nævnt heroppefra tidligere i dag, og det er så endt med det, vi taler om i dag, nemlig Udviklingsrådet.

Som udgangspunkt siger Dansk Folkeparti nej til en politisk overbygning. Men hvis der endelig skal være en overbygning, er det vores opfattelse, at borgerne skal have lov til at bestemme via en folkeafstemning, hvilken form for overbygning de ønsker.

Det er vigtigt og demokratisk, at vælgerne inddrages, når der ændres ved magtfordelingen

mellem de folkevalgte organer, og det kan ske ved, at vælgerne får mulighed for at give deres mening til kende via en folkeafstemning.

Man taler ligeledes i forslaget om fødte medlemmer af Udviklingsrådet. Det tager vi i Dansk Folkeparti klart afstand fra. Efter vores opfattelse får dette her karakter af en sammenspist borgmesterklub, ligesom konsekvensen af Udviklingsrådet efter vores opfattelse bliver, at afgørelserne bliver truffet hen over hovedet på de lokale instanser af en række personer, som vælgerne ikke har valgt til dette job.

Det er efter vores opfattelse udemokratisk, at afgørelserne flyttes væk fra borgerne. I Dansk Folkeparti ønsker vi, at beslutningerne bliver taget så tæt på borgerne som overhovedet muligt og i mange tilfælde gerne i samarbejde med borgerne. Det mener vi bestemt ikke at Udviklingsrådet lægger op til. Det lægger op til fjernhed og ikke nærhed.

Når man ser lidt på Udviklingsrådets sammensætning og afstemningsregler, vil jeg gerne have lov til at påpege et par uheldige elementer.

Københavns Amt og Københavns Kommune får en væsentlig magt til at gennemføre beslutninger trods modstand fra eksempelvis tre andre enheder i Udviklingsrådet, nemlig Frederiksberg Kommune og Frederiksborg og Roskilde Amter.

Det vil ifølge lovforslaget ligeledes være nemt for Københavns Amt og Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune at træffe tunge beslutninger hen over hovedet på Frederiksborg og Roskilde Amter. Her tænker jeg på væsentlige beslutninger som budgetter, optagelse af lån, garantiforpligtelser osv. Det mener jeg kan give nogle alvorlige problemer for de to amter, Frederiksborg og Roskilde; et konkret eksempel på, at dette her er hastværk.

Selv om der i regeringens forslag i lang tid er blevet arbejdet med forskellige modeller – nogle er blevet taget af bordet, nogle er blevet drøftet i medierne, men faktisk taget af igen – så mener vi, at lovforslaget her om Hovedstadens Udviklingsråd ikke har haft den fornødne tid til at blive debatteret i befolkningen. Men også høringsfristen for de parter, som er involveret, er efter vores opfattelse alt for kort. Så ved jeg godt, at man tidligere har prøvet på at belære om, at nu går vi videre med det endelige udvalgsarbejde. Men mange af de ting, som fremkommer i høringsssvarene, kunne jo netop have

været undgået, hvis det var sådan, at man havde taget en ordentlig drøftelse med parterne.

Men selvfølgelig, jo kortere en høringsfrist bliver, jo nemmere er det at få nogle positive tilbagemeldinger, og mange af de gode ord om lovkvalitet, vi også tidligere har hørt meget om i Folketinget, er endnu en gang ikke blevet overholdt.

Der er i Danmark etableret 14 amtskommuner, og som nævnt heroppefra tidligere i dag har der også været planer om at lave Sjælland til et storamt. Dansk Folkeparti er og har altid været imod tanken, og vi går i det hele taget imod tanken om storregioner i Danmark. Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at det bedste for Danmark ville være, at landet havde to offentlige instanser. Disse bør være staten og kommunerne.

Og så skal jeg meddele, at vi hverken kan støtte forslaget fra Enhedslisten eller forslaget fra SF.

Ebbe Kalnæs (CD):

Når CD har taget den beslutning, at vi gerne vil bidrage til at skabe et udviklingsråd for hovedstadsområdet, for det store hovedstadsområde, skyldes det selvfølgelig, at vi kan se en række overordnede opgaver, som er nødvendige at få koordineret.

Der skal ikke være nogen hemmelighed på området om, hvad CD gerne så. CD så gerne den store løsning som en endelig region for hele hovedstadsområdet.

Vilkårene er nu sådan, at det er man ligesom ikke klar til. Det er der ikke rigtig mulighed for politisk, og det må vi ligesom konstatere. Men når CD går ind i denne her konstruktion konstruktivt og gerne vil drøfte den og gerne vil bidrage til, at den bliver til noget, så skyldes det også, at det lille storamt, som der har været talt om, mener vi ikke har et tilstrækkeligt perspektiv, og derfor ser vi gerne, at man undlader det.

Når vi skal have hele Ørestadsregionen i gang, så har vi jo set, som også hr. Knud Erik Kirkegaard fra De Konservative nævnte det, at man på den svenske side er begyndt at forbedre sig på det her. Det er vores overbevisning, at udviklingen på ret kort tid vil vise, at det er nødvendigt med et ordentligt koordineret hovedstadsområde. Derfor går vi ind for tanken.

Jeg skal lige sige, som jeg også sagde det i en kort bemærkning, at vi altså anser det her som det muliges kunst, og jeg vil gerne gentage, at jeg synes, at det kan blive et udmærket forum,

hvor man øver sig på det overordnede samarbejde, den overordnede koordination, der skal til; den samtale, der skal til her.

Til forskel fra De Konservative har vi nok den opfattelse, at borgmestrene og andre, der skal sidde der, nødvendigvis, når ikke de er valgt direkte, ligesom må have nogen instruktion hjemmefra, og kan de ikke få den, jamen så er det klart, så skal det have en vis indflydelse. Det kunne selvfølgelig være ideelt, at det ikke var tilfældet, men vi tror faktisk ikke, at tingene vil komme til at virke, uden at det hænger sådan sammen.

Så har jeg også tidligere i en kort bemærkning været inde på snittet på: Hvad skal man beskæftige sig med?

Og dér er det sådan, at det, der er overordnet, det, der har fælles interesse for hele regionen, for regionens udvikling, er det, man skal beskæftige sig med.

Man har talt meget om demokrati og demokratisk underskud i denne her sammenhæng. Jeg hører til en af dem, der har den opfattelse, at vi i forvejen har problemer med demokratisk underskud, når det gælder en række af vores planlove; de mennesker, der nu skal sidde i det påtænkte udviklingsråd, som skulle – formelt i hvert fald – tage stilling til tusinder af sager for det her område rent planlægningsmæssigt, ved vi jo godt ikke tager stilling til det. Vi ved jo udmærket godt, at både på amtsplan – og især hvis det bliver samlet så stort – og også overordnet i styrelserne har alle den slags mekanismer det med at blive vældig selvkørende.

Jeg har personlig oplevet, at når jeg ringer et amt op omkring en sag og siger, at der er noget her, jeg godt kunne tænke mig at høre nærmere om, så hører jeg embedsmænd sige til mig: Den slags ting blander vores politikere sig da aldrig i. Og det synes jeg er et problem.

Så i det øjeblik man laver større overbygninger eller forsøger at lave større overbygninger, som skal tage sig af den overordnede koordination, så er det overordentlig vigtigt, at man ikke automatisk lader de større overbygninger tage sager med opad, når det gælder lokale sager, som ikke har den dér gennemgribende betydning for den samlede region, for så bliver der demokratisk underskud. I det ligger altså, at vi gerne ser, at kommunerne har lidt større råderum, hvis man skal have en overordnet koordinerende funktion.

Når jeg mener, det er nødvendigt, at vi har den overordnede funktion, så hænger det selv-

følgelig sammen med, at der er mange interesse-sammenfald – eller ikke sammenfald, men modstridende ting; der er mange små kongedømmer, som gerne vil holde på sit hver især, og det er ikke nødvendigvis til gavn for helheden, når det gælder den overordnede planlægning. Så områderne trafik, turisme, kultur, regionplaner osv. er vi enige i, men snittet netop på planlovene, hvor tingene skal behandles, er en meget væsentlig del for os i det her.

Så er der det, der, som andre også har sagt, var tilskyndelsen til den her diskussion i det hele taget, og det må vi jo indrømme blankt har været sygehusene. Og CD har været vældig skuffet over, at der ikke ligger noget væsentligt af betydning i den sygehusstruktur og den overordnede planlægning, der skulle til. Vi håber, at sundhedsministeren kommer med et udspil på det her område, der kan behandles parallelt med det her, for vi synes, det er vigtigt.

Når nogle af os har henvist til Opgavekommissionen om, at det her skulle pege i en anden retning, så er det ikke, fordi jeg underkender, at vi har den slags kommission. Jeg har bare den erfaring, at vi laver den slags kommissioner så brede, at det, de kommer med, som regel bliver en konstatering af de faktiske forhold, og da alle jo gerne skal have deres med, så bliver det også en anbefaling sådan i store træk af en fortsættelse af de faktiske forhold. Det er en erfaring, som jeg ofte synes man må lære af det.

Jeg mener som sagt, at vi på sygehusområdet har nogle alvorlige problemer. Og vi mener også, at både Socialdemokraterne, Venstre osv. er ret konfliktsky på det her område, ikke ret gerne vil berøre de her områder, når det kommer til stykket. Vi har masser af anbefalinger, masser af ting, der ligger åbenbart på bordet, som fortæller, at en større koordination, et bedre samarbejde, en fordeling af specialer i langt højere grad, en større effektivisering på det område, de mere centrale beslutninger er en nødvendighed for at løse de opgaver, vi skal løse på sygehusområdet. Og vi synes, det er ærgerligt, at sygehusene ikke egentlig er eksponenten for den her diskussion i meget høj grad, og så ender det med, at vi ser, at der egentlig ikke er noget.

Vi glæder os til at se, om der hurtigt kommer noget fra sundhedsministeren på området; vi har også givet tilsagn om at deltage i det her, men peget på, at for os var det vigtigt, at der også blev besluttet væsentlige ting på netop sygehusområdet.

Men som sagt er vi positive over for Udviklingsrådet, fordi vi tror, det er nødvendigt. Jeg tror i øvrigt, det er nødvendigt på en række andre områder i det her land, at vi vælger, hvilke ting vi centralt skal tage os af langt mere bredt, men at vi også klart vælger de ting, som vi skal holde os fra i det centrale, men i højere grad lægge i en kommunal kompetence, som er nærmere ved borgerne. Det er ikke et enten eller, det er ikke bare et spørgsmål om enten at decentralisere eller centralisere, det er et spørgsmål om at vurdere opgaverne.

Den overordnede interesse, der er i, at en hel region fungerer sammen, så den ikke sidder lårene af hinanden, så ikke de små kongedømmer får frit slag og lægger hindringer i vejen for hinanden, mener vi skal løses, og derfor går vi konstruktivt ind i diskussionen om det her Udviklingsråd. Men som sagt er snittet på, hvad de skal tage sig af, for os meget vigtigt.

Dorit Myltoft (RV):

Som det er blevet sagt af flere i dag, har forholdene i hovedstadsområdet været til politisk debat i mange år. Der er således grund til at sige, at alle problemfelter er kendte og belyste, bl.a. beskrevet gennem flere udvalgs- og kommissionsarbejder. Det Radikale Venstre har i alle årene aktivt deltaget i drøftelserne og er kommet med udmeldinger og selvstændige løsningsforslag.

Den radikale folketingsgruppe har efter afvejninger af argumenterne i de mange forskellige udspil valgt at støtte regeringens fremsatte lovforslag, og jeg skal begrunde hvorfor.

Regeringens forslag til Hovedstadens Udviklingsråd er den politisk mulige løsning. Alternativet ville være ingenting, og det ville være at efterlade for mange uløste problemer. Det Radikale Venstre er altid parat til at være med til at forhandle om de mulige løsninger på åbenbare problemfelter.

I Det Radikale Venstre mener vi, at Hovedstadens Udviklingsråd skal tage sig af amtsopgaver, som der er hårdt brug for bliver koordineret og varetaget i fællesskab i et geografisk område, som kan karakteriseres som et sammenhængende byområde, dvs. Københavns og Frederiksberg Kommuner og Københavns Amt og et – på flere områder – opland hertil, nemlig Roskilde og Frederiksborg Amter.

Man kan sige, at det er det eksisterende samarbejde, der nu bliver formaliseret, men sandelig også bliver mere forpligtende. De opgaver,

der er tale om, er Øresundssamarbejdet, regionplanlægning, trafikplanlægning, kollektiv trafik, erhvervs politik, turisme og kultursamarbejde.

Jeg vil gerne understrege, at Udviklingsrådets succes vil være afhængig af, at parterne i rådet samarbejder på en forpligtende og fremtidsrettet måde. Ingen af parterne kan være uvidende om hverken problemområder, succeskriterier eller faldgruber.

Et af de mangeårige debattemaer er spørgsmålet om direkte valg. Det Radikale Venstre kan støtte forslaget om Udviklingsrådets 11 medlemmer af følgende grunde:

De 11 medlemmer er forankret i demokratiske valgte politiske forsamlinger. Desuden har vi lagt til grund for vores stillingtagen, at Udviklingsrådet ikke skal varetage sygehusopgaverne, som er amternes største udgiftsområder. De opgaver løses fortsat af henholdsvis Roskilde og Frederiksborg Amter samt i et nærmere samarbejde mellem HS og Københavns Amts Sygehusvæsen.

Der foreligger allerede spørgsmål og hørings svar til forslagenes behandling i Kommunaludvalget. I Det Radikale Venstre vil vi selvfølgelig inddrage alle disse aspekter i det kommende udvalgsarbejde.

Da Det Radikale Venstre støtter regeringens lovforslag, kan vi ikke støtte SF's forslag om oprettelse af et hovedstadsamt eller Enhedslistens forslag om en hovedstadsreform.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg synes, det er trist, at Det Radikale Venstre sådan set har opgivet deres gode tanker og det, de har stået for tidligere, og nu lader sig nøje med den politisk mulige løsning. Sådan må jeg konkludere efter at have hørt fru Dorit Myltoft i dag, når hun siger, at det her er udmærket og demokratisk.

Jeg vil gerne spørge fru Dorit Myltoft, om ikke det er korrekt, at det, der ligger i forslaget her, f.eks. indebærer, at København og Frederiksborg kan slå sig sammen, og altså, når der er 11 medlemmer og den sammensætning, der er, at de 7 medlemmer faktisk kan pålægge og være årsag til, at der påføres udgifter for de medlemmer, der repræsenterer Frederiksborg Amt og Roskilde Amt.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Som jeg sagde i min ordførertale, afhænger Udviklingsrådets succes af, hvordan parterne i rådet vil samarbejde. Som jeg også sagde, er der jo ingen af dem, der vil være ukendt med de problemstillinger, der er. Jeg har en forhåbning om, at parterne vil gå ind og arbejde fornuftigt og seriøst sammen, uden at nogen, hvad der vel lå i spørgsmålet, vil forsøge at tryne andre.

Thorkild B. Fransson (FP):

En samling af hovedstadsområdets opgaver i én region, i ét besluttende organ, ja, det er den rigtige vej, og det er nødvendigt, men om det er den rigtige model, der er fremlagt her, er Fremskridtspartiet meget skeptisk over for.

Oprettelse af et Udviklingsråd, hvor der er nogle bestemte personer, der er selvskrævet til at være deri, er vi bange for bliver en borgmesterklub, et sted, hvor man får nogle samtaler, men hvor der ikke rigtig vil være nogen politisk kompetence, når det kommer til stykket.

For at løse opgaverne i hovedstadsområdet, de opgaver, som vi kommer til at stå over for, er den rigtige vej, at der bliver ét storamt bestående af Københavns og Frederiksborg Kommuner og af Københavns, Frederiksborg og Roskilde Amter. Jeg ved, at det er en stor mundfuld, men det er den vej, vi skal, for at vi kan klare de store opgaver, vi står over for her i hovedstadsområdet. Der skal være ét besluttende organ, der kan træffe de politiske beslutninger og tage det politiske ansvar.

Vi har her i landet en tendens til at oprette så mange forskellige politiske led som muligt for at uddelegere ansvaret eller for at udvaske det, og det er farligt med sådan en stor opgave, som vi står over for nu. Med de muligheder hovedstaden, ja, hele hovedstadsområdet, får med den nye Øresundsforbindelse og hele udbygningen af Ørestadsområdet, ja, så bliver der mange ting, der skal tages nogle hurtige beslutninger om.

Efter Fremskridtspartiets mening står vi med de største muligheder, vi har haft i mange år med det, der sker nu i vor hovedstad og i hovedstadsområdet, og derfor skal der være nogle, der kan træffe nogle hurtige beslutninger og ikke skal spørge to eller tre politiske led. Det er nødvendigt for at matche vore naboer, her tænker jeg på Sverige og også Tyskland, som kom ind i billedet, for de hører jo også til Nord Europa eller Skandinavien. Det skulle jo helst

lykkes for os, at det, vi er i gang med nu, bliver et center for Skandinavien, ja, for det nordligste Nordeuropa, og det kan det blive, hvis vi holder sammen og gør det rigtigt.

Udviklingsrådet skal bestå af 11 medlemmer, og som der står i lovforslaget, er borgmestrene i Københavns og Frederiksberg Kommuner og i Københavns, Frederiksborg og Roskilde Amtskommuner fødte medlemmer. I første omgang lyder det jo rigtigt, at det må være dem, der skal sidde deri, men det er, som jeg har sagt, farligt med den slags borgmesterklubber. Dem har vi jo set mange eksempler på her i landet; det bliver en diskussionsklub og ikke noget, der kan træffe de hurtige og rigtige beslutninger. Så i Fremskridtspartiet mener vi ikke, det kan klare de opgaver, vi står over for. Det bliver endnu en bureaukratisk overbygning, og det hele vil kun ende i diskussion.

Nu har der jo været en vældig diskussion i flere år om, hvilken vej vor hovedstad skal gå, og hvordan vi skal få forenklet den politiske proces. Der har været mange bud. Det ville jo være dejligt, om kommunerne og amterne kunne have kommet med en samlet løsning, men det er jo sjældent, det kan lade sig gøre, når der er tale om en forenkling eller en sammenlægning, og derfor må Folketinget jo skære igennem og komme med et forslag. Derfor ville det være rigtigt, som jeg sagde, hvis man tog fat i det og lavede et storamt.

Som jeg forstår diskussionen, ja, så er det, der er fremlagt nu politisk, opråeligt, men alligevel vil vi opfordre indenrigsministeren og regeringen til endnu en gang at se på det, inden man går den mellemvej her og opretter det, man er ved nu her. Jeg er nervøs for, det vil forsinke det hele, således at det kan ske, at vi kommer bagefter i beslutningsprocessen for hele vort område.

Fremskridtspartiet kan ikke love at stemme for det her lovforslag, som det foreligger. Jeg vil heller ikke afvise det her i dag. Vi vil være positive over for at se på det, men hvis der ikke bliver ændret på det, vil det blive vanskeligt for os at stemme for det. Men som jeg har sagt, er ideen om en samling af ansvaret for samarbejdet om Øresundsregionen, regionplanlægning, trafikplanlægning, ja, alt det, der nævnt, en rigtig idé. Så er det bare måden, vi skal gøre det på.

Vi vil tage endelig stilling ved den endelige vedtagelse af lovforslaget. Vi vil se, hvad der sker under udvalgsarbejdet.

Beslutningsforslag nr. B 104 fra Enhedslisten handler om, at der skal være direkte valg til de politiske organer, der har ansvaret. Det er selvfølgelig rigtigt, og det er en idé, som Fremskridtspartiet kan følge, for det er jo noget, der hører hjemme i ordet demokrati, så derfor er vi enige på det her område, men fordi Fremskridtspartiet alligevel ikke kan støtte beslutningsforslaget, er der ikke ændret ved, at der fortsat ikke sker en samling af det politiske ansvar på området.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 124 fremsat af SF om oprettelse af et hovedstadsamt vil jeg sige, at når man lige ser overskriften og læser den, så tænker man: Nu er man virkelig rigtig på vej. Men læser man videre, ja, så er det jo det lille amt, der er tale om. Der er ikke tale om, at Roskilde Amt er med; Roskilde Amt, som jo nu er ved at være en del af vor hovedstad. Det er den ene ting.

Den anden ting, som vi er meget skeptiske over for, er det, der står om, at man vil have delt Københavns Kommune endnu mere op i bydelskommuner. Hvad der lige skal forstås ved det, ja, det kan jeg selvfølgelig ikke sige, jeg læser kun, hvad der står i forslaget, men det med en yderligere opdeling tror vi ikke er rigtigt. Så det forslag vil vi have vanskeligt ved at støtte.

Med hensyn til regeringens forslag er vi, som jeg har sagt, desværre bange for, at det ikke er nok for at kunne løse de opgaver, vi står over for. Men det politiske arbejde, ja, det er jo det muliges kunst, det ved jeg godt, men lad os nu se, hvad der sker under udvalgsarbejdet, og hvad det fører frem til. Men som det nøjagtig er fremsat, kan Fremskridtspartiet ikke stemme for det, men lad os nu se.

Tove Videbæk (KRF):

Dette lovforslag går jo ud på, at der skal etableres et Hovedstadens Udviklingsråd bestående af 11 medlemmer. Medlemmerne er først og fremmest et medlem fra hver af de deltagende parter, og herefter er der to medlemmer fra både Københavns Amt og Københavns Kommune samt ét fra Frederiksborg Amt og ét fra Roskilde Amt.

Idet der kun skal være syv medlemmer til stede, for at Udviklingsrådet er beslutningsdygtigt, er der faktisk slet ikke behov for, at Frederiksborg og Roskilde møder op til diverse møder i Udviklingsrådet. Københavns Amt, Københavns Kommune og Frederiksberg

Kommune har tilsammen syv medlemmer og vil dermed kunne stemme en hvilken som helst sag igennem.

Et skræksscenario ifølge dette forslag kunne være, at Københavns Amt og Københavns og Frederiksberg Kommuner faktisk kunne vedtage at nedlægge sygehuse i Roskilde og Frederiksberg Amter, selv om de to amter naturligvis stemmer imod. Det er måske at se spøgelses ved højlys dag, men alligevel: Uanset hvordan man vender og drejer sagen, har man egentlig i forslaget lagt op til, at man fuldstændig kan klare sig uden Roskilde Amt og Frederiksberg Amt; jamen det synes jeg jo egentlig man så skulle tage konsekvensen af.

Yderligere vil dette forslag medvirke til, at beslutningerne flyttes et led længere væk fra borgerne. Kristeligt Folkeparti foretrækker generelt, at beslutninger tages så tæt på borgerne som muligt, og vi mener ikke, at det nødvendigvis er en naturlov, at størst også er bedst. Ofte er det tværtimod, synes jeg, og dette Udviklingsråd kan godt virke som en tung mastodont med et demokratisk underskud.

Men hvis vi skal have et Hovedstadens Udviklingsråd, skal der, som vi ser det i Kristeligt Folkeparti, ændres på sammensætningen af rådet og/eller på reglerne for rådets beslutningsdygtighed, således at Roskilde og Frederiksberg Amter også får reel indflydelse på, hvad der besluttes, og ikke blot er med for at betale regningerne for det, som Københavns Amt, Københavns og Frederiksberg Kommuner beslutter. Man kunne f.eks. ganske enkelt gøre det ved at sige, at der skal være minimum otte medlemmer, heraf mindst ét medlem fra Roskilde og Frederiksberg Amter, til stede, før rådet er beslutningsdygtigt; man kunne f.eks. også sige, at mindst otte medlemmer skal stemme for en beslutning, for at den kan vedtages, bare for at give nogle eksempler på, hvordan det kunne være. Naturligvis bør det også gælde, at f.eks. budget, lånoptagelse og udstedelse af garantiforpligtelser ikke kan vedtages, uden at mindst ét medlem fra Roskilde og Frederiksberg Amter er til stede og stemmer herfor.

Kristeligt Folkeparti er helt indforstået med og støtter helt klart, at der skal samarbejdes indest i hovedstadsområdet for at få optimal gevinst af de nye muligheder, der kommer med Øresundsforbindelsen, og det er jo muligheder vedrørende både erhverv og kultur og en lang række andre ting. Men der eksisterer jo allerede på en hel del områder et godt og velfungerende

samarbejde i hovedstadsområdet og i øvrigt også med andre amter på Sjælland, hvor dette er praktisk. Jeg begriber ikke, at man ikke blot kan udbygge og intensivere dette samarbejde, og jeg begriber ikke, at man via Folketinget skal presse et samarbejdsforum ned over fem parter. Der er virkelig et underskud af demokrati i denne sag.

I bemærkningerne til forslaget står der i øvrigt, at det er afgørende, at borgerne får gevinst af de kvalitets- og ressourcegevinster, som et tættere samarbejde indebærer, ikke mindst på sygehusområdet. Her er det, jeg stopper op og bliver lidt forvirret, for sygehusområdet er slet ikke nævnt som et af de områder, der ifølge § 3 skal samarbejdes omkring.

Når alt dette er sagt, synes jeg stadig, at forslaget er interessant, og vi vil da gå positivt og kreativt ind i drøftelserne under udvalgsarbejdet med forslaget. Det vil vi også gøre vedrørende forslagene om hovedstadsreform og hovedstadsamt.

Søren Søndergaard (EL):

Strukturen i hovedstadsområdet er ikke gearret til at løse de problemer, som faktisk skal løses. Hovedstadsrådets myndighed er delt op på flere amter, et trafikelskab, et sygehusfællesskab og flere mellemkommunale selskaber, der på hver sin facon løser forskellige opgaver.

Trafikområdet er et eksempel på det kaos, der råder med den nuværende opsplitning af hovedstaden. DSB, HT, metroselskab, to kommuner, tre amter og mange flere roder rundt med mangfoldige planer, mens koordination og prioritering er en mangelvare. Derfor er en ny hovedstadsstruktur nødvendig, og derfor er det rigtigt med en ny hovedstadsstruktur.

For Enhedslisten er demokratiperspektivet alfa og omega. Hvis folk er utilfredse med den måde, sygehuse eller trafikpolitikken varetages på, skal de have mulighed for at skifte de ansvarlige ud direkte, og derfor er det også centralt for os, at der etableres en demokratisk enhed til at løse de regionale problemer.

Debatten om en hovedstadsreforms rammer og indhold er generelt et ekstremt eksempel på, hvorledes magtinteresser overskygger mere saglige hensyn. Københavns overborgmester vil gerne have en struktur, hvor magistratkommunen afgiver så få opgaver som muligt, og hvor nye organer bliver politisk svage; amtsborgmesteren i Københavns Amt vil gerne have et større amt at være borgmester for; amtsborgmestrene

ne i de to øvrige amter vil fortsætte som nu; en række omegnsborgmestre vil gerne overtage amtsopgaverne; Amdsrådsforeningen frygter, at en stor hovedstadsregion vil danne præcedens for sammenlægning af de øvrige amter, og sådan kunne man blive ved. Borgmesterkæder og magt er langt mere vigtige end hovedstadens fremtid.

Regeringen har efter vores beskedne opfattelse valgt at lægge sig på knæ for de borgmestre, der har saboteret en hovedstadsreform for ikke at afgive deres magt. Man har udsendt hovedstadsreformen og i stedet barslet med dette Udviklingsråd. Uanset hvor megen lyrik man bruger på at beskrive det nye Udviklingsråd, er der tale om, at regeringen er kørt fast i magtspillet mellem borgmestrene og derfor ikke tør gennemføre en hovedstadsreform, og derfor har man valgt en nødløsning, som formaliserer de samarbejder, der findes i dag mellem de amtskommunale enheder i hovedstadsområdet.

Dette Udviklingsråd vil betyde, at der ikke gennemføres den helt nødvendige demokratiske reform af styringen af hovedstadsområdet i de næste mange år. Nu har vi jo Udviklingsrådet, vil argumentet være fra de forskellige, der ønsker at bevare deres magtbaser. Men Enhedslisten vil ikke medvirke til at ofre den nødvendige demokratiske reform af hovedstadsområdet på borgmesterkædernes alter. Vi ønsker en hovedstadsreform, vi vil arbejde for en hovedstadsreform, og derfor støtter vi ikke Udviklingsrådet.

Når vi ser på sammensætningen af Hovedstadens Udviklingsråd, kan vi nemt se en borgmesterklub, der langsomt snegler sig frem, efterhånden som man får fordelt de forskellige lunser til de forskellige områder. Når man skal have et flertal på 7 ud af 11 bag et budget, lægges der jo for alvor op til studehandler mellem de geografiske områder, f.eks. at skal Det Kongelige Teater i København udbygges, skal man have et museum i Roskilde – eller som vi så, da vi diskuterede Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, at der pludselig optrådte en speciel scene i Frederiksborg Amt som led i en studehandel for at få finansieret resten.

Udviklingsrådet skal bestå af 11 medlemmer, og så kender vi sammensætningen: Socialdemokrater, Venstre, indtil videre et par enkelte Konservative og måske en enkelt SF'er klemt inde i et hjørne. De store partier vil sætte sig totalt på Udviklingsrådet, og den demokratiske, pluralistiske debat, som opstår, når andre og

mindre – f.eks. partier, der tilsammen repræsenterer 20, 30, 40 eller 50 pct. af stemmerne – også deltager i de politiske forsamlinger, forsvinder. Udviklingsrådet bliver på den måde magtens organ.

Udviklingsrådet skal beskæftige sig med mange forskellige samarbejder i hovedstadsområdet, som vi kan se af den lange liste af love, der skal ændres. Man kan sige, at der er det lille fremskridt, at de skjulte borgmesterklubber nu bliver synlige; men netop den lange liste af råd og foreninger og udvalg, som nu skal høre under Udviklingsrådet, viser behovet for en hovedstadsreform, som skaber et overordnet, demokratisk valgt organ, der kan tage sig af de regionale problemer.

Udviklingsrådet kommer jo heller ikke til for alvor at beskæftige sig med problemerne i hovedstadsområdet; f.eks. er det område, som for alvor trænger til en overordnet, demokratisk styring, nemlig sygehusene, ikke med. Men det betyder ikke, at de skal med i denne her konstruktion, tværtimod. For Enhedslisten er det helt centralt, at det nuværende udemokratiske sygehusfællesskab HS ophæves så hurtigt som overhovedet muligt, og at sygehusene igen kommer under en direkte, demokratisk valgt forsamling.

Enhedslisten kan altså ikke støtte etableringen af Hovedstadens Udviklingsråd. Vi oplever det sådan, at man kommer til at blokere for den nødvendige hovedstadsreform og i stedet opbygger et nyt indirekte valgt organ, en ny snæver, udemokratiske borgmesterklub. Derfor vil vi også opfordre til at lytte til de mange indsigelser, der er kommet, og som kommer fra amterne og kommunerne i hovedstadsområdet. Her peges der netop på nødvendigheden af en større politisk og geografisk bredde i Udviklingsrådet, altså flere medlemmer, og Københavns Kommune påpeger, at politiske organer bør være valgt demokratisk, altså ved direkte valg.

Enhedslisten har stillet forslag om at pålægge regeringen at komme med et forslag til en hovedstadsreform, for vi synes som sagt, det er vigtigt, at der gennemføres en reform af hovedstadsområdet. Men reformen skal gennemføres som en helhed, ikke område for område, og reformen skal være demokratisk, altså bygge på direkte valg til de politiske organer. Vi har derfor næsten ordret gengivet de principper for en hovedstadsreform, som i december 1998 blev vedtaget af et meget bredt flertal i Københavns

Amtsråd: Socialdemokraterne, Venstre, De Konservative, SF og Enhedslisten.

En hovedstadsreform skal som sagt efter vores mening bygge på direkte valg, demokratisk indsigt, afvikling af selskaber, fælleskommunale amtslige selskaber, nærhedsprincipper og helhedstænkning. Det er vort håb, at de partier, som stod bag vedtagelsen i Københavns Amtsråd, også vil følge disse indlysende principper, når vi taler om Folketinget.

SF har fremsat et forslag om at oprette et hovedstadsamt og nedlægge Københavns Kommune. Enhedslisten kan ikke støtte forslaget, for det er efter vores mening helt bagvendt at ville indføre nærdemokrati gennem at diktere en nedlæggelse af Københavns Kommune. Som SF selvfølgelig ved, er det besluttet, at der næste år skal være en folkeafstemning i København om bydelsforsøgenes fremtid, og vi synes, det er rimeligt, at det er københavnernes, der til den tid bestemmer, om kommunen skal nedlægges eller ej, og ikke Folketinget på nuværende tidspunkt.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til B 124, fru Anni Svanholt.

Anni Svanholt (SF):

SF har med forslaget her ønsket klart at tilkendegive, at vi har et helstøbt forslag til et hovedstadsamt – et hovedstadsamt, som kan være et amt for hele Storkøbenhavn, det storkøbenhavnske samfund; som er en lokalt forankret og direkte folkevalgt myndighed, der kan træffe beslutninger for hele storbyen København inden for sygehus-, uddannelses- og miljøområdet; som har ret til at opkræve skatter til løsning af storbyens fælles opgaver; som kan være sparringspartner med den danske regering om storbyens udvikling i forhold til resten af landet, og som i øvrigt kan konkurrere og samarbejde ligeværdigt med storbyer i resten af Europa.

Derudover ligger der i vort forslag, at vi mener, at det store flertal af borgere i Københavns Kommune ikke har haft den reelle mulighed for nærhed og demokrati i kommunens beslutningsproces, som alle andre borgere i andre kommuner har; det er baggrunden for, at vi mener, at opgaveløsningen skal tættere på den enkelte borger. Vi mener også, at det bygger på de erfaringer, man har gjort, og at det i øvrigt er i god overensstemmelse med Opgavekommis-

sionens konklusioner. Det er på dette grundlag, at vi har tilrettelagt dette forslag.

Men det må jo konstateres, at det er svært at få øje på den store opbakning i dag, og det er jo ærgerligt, at det ikke er i den retning, holdningerne går, så vi kan diskutere ud fra det grundlag.

Jeg håber naturligvis, at der kommer en anden gang, hvor vi igen kan få lejlighed til at drøfte dette her; hvem ved. Hvis der er et flertal for Hovedstadens Udviklingsråd – og det er måske ikke helt sikkert, at det bliver tilfældet – kan det jo gå sådan, at Hovedstadens Udviklingsråd får den samme skæbne som Hovedstadsrådet, som man oprettede i 1974 og nedlagde i 1990. Det kunne jo nemt ske, da det stort set er den samme tankegang, der ligger bag. Det har bare fået en ny etikette, men Hovedstadens Udviklingsråd svarer faktisk ret nøje til det Hovedstadsråd, som blev nedlagt, så man kunne jo forestille sig, at det ville gå på præcis samme måde. Men det bedste ville naturligvis være, at der ikke var et flertal for Hovedstadens Udviklingsråd, at der var partier her i Folketinget, som var parat til at starte på en frisk og tage udgangspunkt i demokratiske principper.

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Jeg vil begynde med at sige tak for debatten. Jeg kan godt se, at det forslag, der er fremsat, nok har en mulighed for at blive vedtaget. Jeg kan også godt se, for nu at holde mig til den demokratiske proces, der findes i Folketinget, at der måske nok skal ændres ved noget af det.

Jeg har med glæde konstateret, at regeringspartierne, men også andre har udtalt sig rimelig positivt, måske mere positivt, end jeg helt havde ventet fra nogle af siderne.

Jeg vil da gerne i særlig grad nævne Venstres ordfører, hr. Lars Løkke Rasmussen, som jeg synes alligevel gav en åbning, som giver mulighed for at få en konstruktiv drøftelse med Venstre og forhåbentlig også, at Venstre stemmer for. Jeg kan i al fald give tilsagn om, at jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at der føres – som hr. Lars Løkke Rasmussen sagde – reelle og åbne drøftelser.

Jeg har stor forståelse for, at man ikke blot skal have et forslag af denne karakter vedtaget sådan lige med de stemmer, der skal til. Jeg har forståelse for, at dem, man kalder de kommunalpolitiske bærende partier – tror jeg, der blev sagt – gerne skulle være med; men jeg må jo så samtidig konstatere, at hvis SF tilhører den

gruppe af partier, så er det måske lidt sværere at se, om SF vil være med.

Jeg vil også gerne sige tak til hr. Knud Erik Kirkegaard, som jo har tilkendegivet meget positivt omkring det her. Og som hr. Knud Erik Kirkegaard sagde, så er vi andre jo også godt klar over, at det måske ikke lige er det barn, vi helst ville have, men det er det, vi kunne få. Og hvis man har den synsvinkel, så mener jeg, at regeringspartierne har en stor mulighed for at gennemføre det, som mange har sagt er det første skridt på vej til en koordinering inden for hovedstadsområdet.

Jeg skal ikke på nogen måde kritisere alle de forsøg, der har været tidligere for at lave noget, der måske mere ligner det, vi har andre steder; men jeg har i al fald selv konstateret i den korte tid, jeg har været her, at der ikke var reel mulighed for at lave det og heller ikke nu. Og det er jeg selvfølgelig meget ked af. Jeg skal ikke nu konstatere, om der senere hen kan laves en kommunalreform. Det er slet ikke det, vi skal drøfte nu. Nu skal vi drøfte, om vi kan få det her igennem og dermed koordinere nogle af de væsentlige ting.

Jeg hørte jo fru Anni Svanholt give sådan en nogenlunde korrekt redegørelse af det historiske forløb; dog var der et enkelt punkt, hvor jeg hørte, at hr. Knud Erik Kirkegaard sagde, at det ikke kunne passe. Jeg kender ikke så meget til de aftaler, der har ligget tidligere, men fru Anni Svanholt skal selvfølgelig have ret i, at der måske en overgang så ud til at være et forslag om, at vi kunne have lavet et lille hovedstadsamt. Det vil jeg på ingen måde løbe fra. Jeg mener: Med det, som jeg har oplevet siden den konstatering engang i september måned, fandt jeg ud af, at den mulighed var der ikke.

Jeg forstår, at hr. Christian H. Hansen stort set er imod det hele, i al fald ikke tage ville stemme for, og det må jeg selvfølgelig tage til efterretning.

Til gengæld konstaterer jeg, at hr. Ebbe Kalnæs er meget positiv over for denne koordinering, som vi kan foretage her, som en begyndelse på en koordinering af store ting i Københavnsområdet. Jeg har bemærket, at både hr. Ebbe Kalnæs og andre har talt om det snit, der skal lægges, og det må vi jo så drøfte, når vi tager de politiske drøftelser efter det her.

Med hensyn til sygehusproblematikken må jeg henvise til den aftale, der ligger om at lave et bedre samarbejde mellem HS og Københavns Amts Sygehusvæsen. Det forventer jeg også

sker, og dermed får vi måske en endnu bedre koordinering end den, der var lagt op til i regeringserklæringen for et år siden.

Fru Doris Myltoft nævnte begrundelsen for, at Det Radikale Venstre går med i det her, som jeg er kommet med udspillet til, og jeg kan da godt mærke, at der måske var noget, man hellere ville have haft, men sådan kan vi jo alle komme og sige et eller andet.

Jeg var meget glad for, at hr. Thorkild Fransgaard ikke fuldstændig afviste at stemme for det her, for hr. Fransgaard har jo faktisk nogle synspunkter, som med hensyn til struktur og lignende godt kan forenes med nogle af dem, som regeringen har. Så jeg håber, at de forhandlinger, der nu skal føres, måske også kan få Fremskridtspartiet til at stemme for.

Det samme vil jeg faktisk sige til fru Tove Videbæk, som jo kom med en række kritiske bemærkninger om forskellige ting, men alligevel til sidst sagde, at det er interessant og positivt. Ja ja, men det har jeg hæftet mig ved: Når man kommer med sådan nogle udtryk, så binder det en lille smule, synes jeg, i forhold til det, vi skal gøre.

Jeg vil slutte med at sige til hr. Søren Søndergaard, at selv om man kan komme med de fine beskrivelser af, hvad der kunne være gjort, og hvad der var rigtigt, så er det her ikke en nødløsning. Det er den løsning, som kan fås for øjeblikket, og det er ikke det samme som en nødløsning.

Jeg tror bestemt på det her, og jeg vil igen sige, at jeg på regeringens vegne er åben over for at føre det, man kalder åbne og reelle forhandlinger. Og det håber jeg så giver et pænt – for ikke at sige et stort – flertal for den mulige løsning, som jeg har lagt frem.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Indenrigsministeren brugte billedet, at man ikke selv kan bestemme, hvilket barn man får. Det billede kan jeg give indenrigsministeren ret i. Men der er én ting, man kan bestemme, nemlig hvem man får barnet sammen med. Det kan man selv afgøre.

Vil man have det sammen med folk, som siger ja til borgmesterklubber, som siger nej til direkte valg, som går ind for et system, der ikke er normalt demokratisk, eller vil man have barnet sammen med folk, som har en normal forståelse af, hvad demokrati betyder?

Det er indenrigsministeren og regeringen, der skal træffe det valg. Det kan vi ikke gøre for indenrigsministeren. Han må selv vælge sin mage. Og så er jeg sikker på, at vælger han den rigtige mage, bliver barnet også derefter.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling og for forslagene til folketings beslutnings vedkommende anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene og forslagene til folketings beslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketings beslutning om elevers og studerendes arbejdsmiljø.

Af Malene Vestergård (SF) og Jette Gottlieb (EL) m.fl.

(Fremsat 23/3 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Når Folketinget i dag behandler SF's og Enhedslistens genfremsatte forslag fra 1997-98 om forbedring af arbejdsmiljøet for elever og studerende, vil det nok være svært at finde et medlem af Tinget eller et medlem i regeringen, som ikke er enig i målet om sunde og sikre rammer for elever og studerende.

Målet er så indlysende rigtigt, at der ikke er nogen grund til at fægte imod det. Det vil jeg heller ikke gøre, men jeg vil gerne minde Folketinget om, at der i forvejen er en omfattende regulering på området, bl.a. via arbejdsmiljøloven.

Det er ikke ensbetydende med, at elever og studerende skal lægge ryg til dårlige forhold.

Og skulle det vise sig, at der i den gældende lovgivning er områder, som efterlader grimme pletter på sikkerheden og sundheden for elever og studerende, ja, så er det indlysende, at disse pletter skal fjernes. Men det kræver til gengæld, at vi mere præcist ved, hvori problemerne består, hvorfor de opstår, og hvorfor den eksisterende lovgivning i givet fald ikke virker efter hensigten.

Derfor har jeg sammen med bl.a. undervisningsministeren nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal vurdere effekten af de mange indsatser og aktiviteter, som har været i gang på området i de sidste år. Arbejdsgruppen ventes at afslutte sit arbejde allerede i juni i år, og jeg finder det mest hensigtsmæssigt at afvente resultatet af dette arbejde, før der tages stilling til, om der er behov for en særlig lovgivning for elever og studerende.

Jeg kan på den baggrund ikke udtrykke støtte til beslutningsforslaget.

Bjarne Laustsen (S):

Som de tidligere debatter om elevers og studerendes arbejdsmiljø har vist, er der mig bekendt ingen, som er uenig i, at arbejdsmiljøet skal være i orden. Selvfølgelig skal det være det.

Det, Socialdemokratiet er optaget af, er, at hvis vi eventuelt skal lave en særlig lovgivning for elevers og studerendes arbejdsmiljø, ja, så insisterer vi på, at det gøres på et korrekt og gennemlyst grundlag.

Som jeg har forstået arbejdsministeren, er et tværministerielt udvalg ved at kortlægge den nuværende effekt af de forskellige indsatser, der er gjort på området, og at udvalgets arbejde forventes færdigt til juni.

Hvis udvalgsarbejdet viser, at der er tale om et regelmiks, der giver ren svigt, som ikke kan sikre et godt arbejdsmiljø for de studerende, så vil Socialdemokratiet støtte ideen om det, som jeg vil kalde en særlig uddannelsesmiljølov, en lov, der giver den samme beskyttelse og inddragelse af elever og studerende, der svarer til den nuværende arbejdsmiljølov.

Heri ligger også, at Socialdemokratiet finder det mest hensigtsmæssigt, at en sådan uddannelsesmiljølov bliver forankret i Undervisningsministeriet. Derved undgår vi kompetencestridigheder, der kan resultere i, at ansvaret udvandes. En særlig uddannelsesmiljølov vil heller ikke rokke ved de særlige pligter og ansvar, der er i arbejdsgiver/lønmodtager-forholdet. Og så vil vi samtidig sikre, at de studerende